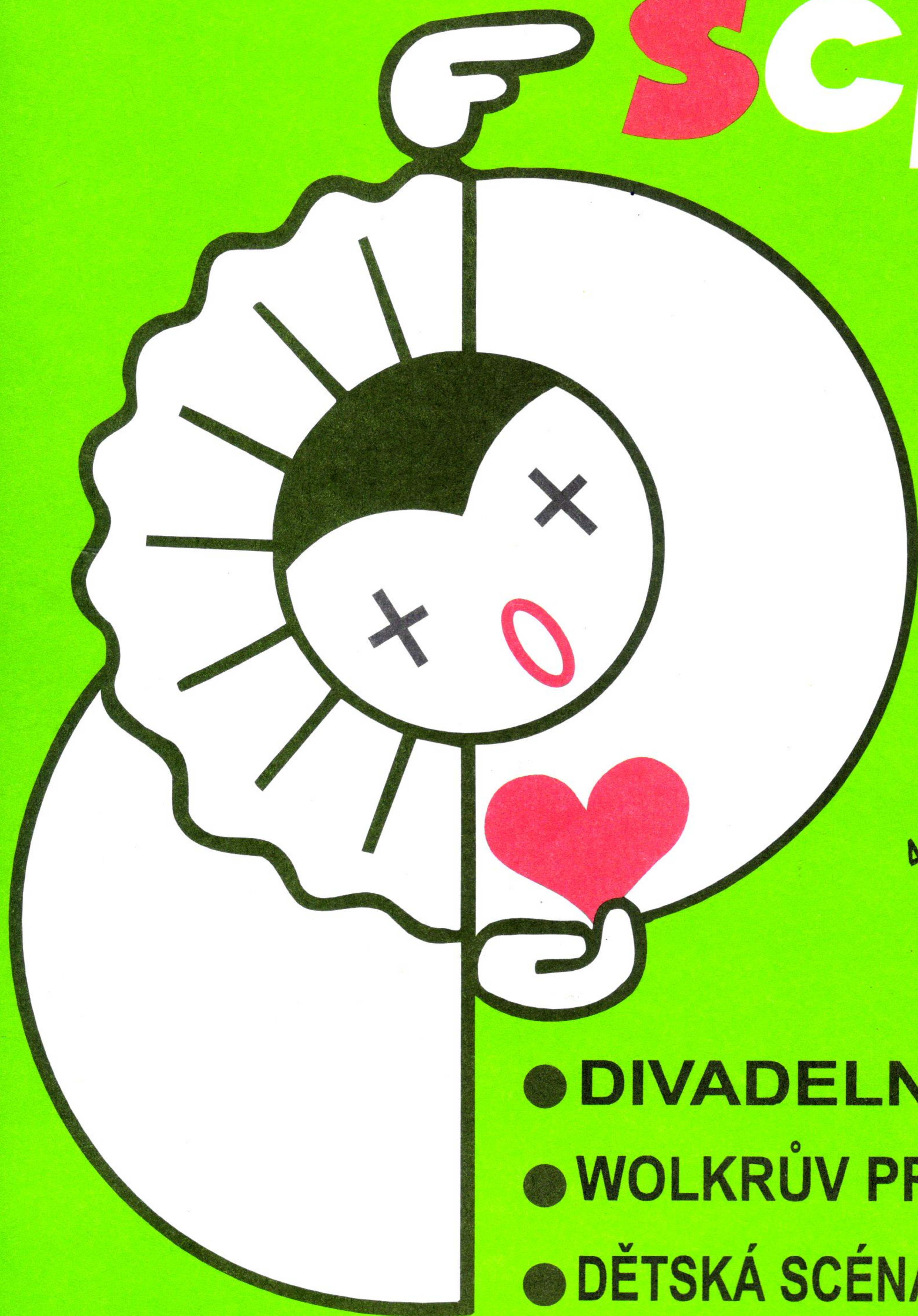

AAMATÉRSKÁ **S**SCÉNA

Č. 4
1997

4 STRANY NAVÍC VĚNUJE
ČTENÁŘŮM VOBSKOČÁK
VYSOKÉ NAD JIZEROU

10 Kč

- **DIVADELNÍ BECHYNĚ**
- **WOLKRŮV PROSTĚJOV 1997**
- **DĚTSKÁ SCÉNA ÚSTÍ N. ORL. '97**
- **46. LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM**
- **O DIVADLE S VLASTOU PEŠKOU**
- **O JEKYLLOVI A HYDOVI V NÁS**

OBSAH

Věc: DOPORUČENÍ / M. Halámková	
a Tomáš Matlenga	2
Divadelní Bechyně, ročník šestadvacet	
Dan Zavoral	3
Žlutické divadelní léto 1997 / Vlastimil Ondráček	4
Setrvalý stav - divadla poezie na WP 1997	
Jan Roubal	4
Pohoda, pohoda..., přísliby, přísliby...	
Vítězslava Šrámková	7
Dětská scéna 1997/ Zdena Josková	8
Poslední slovo o prvním přehlídkovém dni	
Jaroslav Provazník	10
Uplivnutí přes obě ramena / Vladimír Zajíc	11
Ze závěrečné zprávy poroty 40. ročníku LDL	
Kateřina Fixová	12
Netradiční pokračování v tradici aneb	
Zase Šrámek / Zuzana Žitná	13
Ve znamení Stříbrného větru / Jana Štefánková	13
46. Loutkářská Chrudim / Akram Staněk	14
Pokus o malý průnik pod kůži jednoho divadla	
Rozhovor s Vlastimilem Peškou připravil	
František Klačka	18
S Janem Strejcovským o Jekkylovi a Hydovi v nás	
Rozhovor připravila Lenka Lázněvská	19
Useknuté ucho na nymburském jevišti	
Milan Strotzer	21
Zapálený přítel ochotníků / vz	21
Dramaturgický pozorník	
Jarmila Černíková-Drobná	22
Nadace ADIVADLO	23
Zprávičky	23
Kalendář akcí	24

AMATÉRSKÁ SCÉNA

Dvuměsíčník pro otázky amatérského divadla a uměleckého přednesu.

Ročník 34 (Ochotnické divadlo 43)

Vydává Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, Blánická 4, 120 21 Praha 2.

Vedoucí redaktorka: Lenka Lázněvská.

Redaktor: PhDr. Milan Strotzer.

Redakční rada: prof. J. Císař (předseda), dr. V. Šrámková, J. Lhotská, A. Exnarová, J. Brixi, J. Brůček, V. Ondráček, F. Mikeš, I. Samotný, J. Hraše, J. Kodeš.

Grafická úprava: Hana Tomková (obálka), Jitka Tláskalová (loga), Václav Morava (kresby).

Adresa redakce: pracoviště ARTAMA, P.O. BOX 2, Křesomyslova 7, Praha 4, telefon 02/61215684-7, fax: 6121 5688.

Tiskne Kulturní agentura IKARUS Mělník.

Rozšiřuje: A.L.L. production spol. s r.o., P.O. Box 732, 111 21 Praha 1, e-mail: allpro@mbox.vol.cz, http://www.allpro.cz, paní Vokurková, tel. 02/24009209.

Objednávky přijímá redakce časopisu a vydavatel.

Cena 1 výtisku 10,- Kč, roční předplatné 60,- Kč.

Nevyžádané rukopisy redakce nevrací.

Toto číslo bylo dáno do tisku 28.7.1997.

© IPOS PRAHA 1997

ISSN 0002 - 6786

Nov. výpl., P Pha 025, pov. ŘPP 1378/94

Věc: DOPORUČENÍ

Doporučujeme organizátorům Loutkářské Chrudimi (redakce AS dodává, případně i jiných divadelních přehlídek) rozšířit v příštím roce nabídku seminářů o jednodenní povinný seminář pro všechny seminaristy. Název by zněl „Jak se chovat během představení“. Mohl by se uskutečnit den před zahájením přehlídky.

Důvody: Při večerním představení souboru z Loun Beránci a ospalý čert jsme zažili „DEVIL DREAM“.

Obsah zlého snu:

Usedáme do hlediště a ze všech stran se ozývá: „drž mi místo“, „hele, támhle je ten blbeček“, „kde jste?“, „kam pak půjdeme?“, „co je tohle zase za blbost?“ apod. Sál pomalu zhasíná, začíná hrát hudba, ale my ji neslyšíme, protože rachot se neuklidňuje. Ale to zdaleka není to nejhorší. Během celého představení slyšíme komentování úrovně hry z míst „zkušených -náctiletých kritiků“, smích na nevhodných místech, hledání jinotajů a zesměšňování herců.

Závěr: V žádném případě nemíníme obhajovat úroveň zmíněné hry, od toho je odborná porota, ale kritiku diváků si snad dovolit můžeme. Pokud se mi představení nelíbí, odejdu v klidu ze sálu, zajdu si na pivo, ale v žádném případě neotravuji okolí a především herce. Vždyť jsme se tu sešli proto, že nás spojuje láska k divadlu. Pokud tomu tak není, tak tady nemáme co dělat. Nejhorší ze všeho je totiž pláč herce po představení.

Aby to vše nebylo pojato jako problém generační, napsali jsme to dva:

za ty starší Miroslava Halámková
za ty mladší Tomáš Matlenga

(převzato ze Zpravodaje LCH 4/97)

DS PARD Pardubice / Večer u kardinála Foto: Dan Zavoral

Divadelní Bechyně, ročník šestadvacet

V malebné jihočeské Bečyni se v červnu opět hrálo, zpívalo a dovádělo na tradičním armádním festivalu divadelního a slovesného umění. Thespidovky, vyrazivši z útvarových autoparků na bechyňskou čáru zasažení přivezly devět souborů vojenského amatérského divadla a mnoho dalších aktérů nevšední podívané. Po úvodním inspirativním představení hostujícího souboru DJW z Prahy se publiku v Bečyni i okolí představili vedle divadelních souborů i recitátoři, divadla malých forem a v letošním roce i sólisté komorní hudby ale i zpěváci a skupiny žánru folk a country. Pestrou paletu festivalové programové nabídky doplňoval ještě slavnostní ohňostroj, galaprogram a III. ročník soutěže mažorettek ČR, jichž přijelo do Bechyně devět souborů. To vše se muselo vejít do tří festivalových dnů a rozpočtu, který tvořily hlavně příspěvky dvaadvaceti sponzorů (Čs. obchodní bankou počínaje až po květinářku z bechyňského náměstí).

Festivalový soutěžní program otevřelo klání recitátorů, jejichž výstupy co chvíli doplňovali sólisté komorní hudby. Oproti předchozím letům překvapil výběr poezie i slušná úroveň její prezentace, to spolu s účtyhodným počtem postoupivších z nižších kol dává reálnou naději na renesanci tohoto komorního oboru na bechyňském festivalu. Recitátorky vystřídal soutěžní přehlídka malých forem sdružující malé divadelní formy, zábavné výstupy a programy. Tematicky pestrý sled jednotlivých vystoupení i solidní divácký ohlas dávaly chvílemi zapomenout na občasně problémy v dramatinizaci, temporytmu, gradaci či dotažení pointy. Pestrá škála námětů nevynechala ani oblast drogové závislosti (soubor Nevadí Posádkového domu armády - Zatec), kde vadil jen určitý agitační schematicismus, kritiku působení masmédií a reklamy na pozadí karikování reklamních šotů TV Nova (soubor Drak VU Bučovice), či dadaistické montáže čerpající z tradičních ruských balad (soubor Narváno PDA Karlovy Vary). Zaujala i satirická koláž beroucí si na paškál současné politické a hospodářské problémy, spíchnutá ze střihu populárních písní a jejich dramatické stylizace. (Soubor Keltik VU Ostrava). Divadelních představení, ucházejících se o přízeň publika i festivalové poroty bylo devět. Největší úspěch, alespoň u diváků, jichž byly plné sály, slavily pohádky. Ve stejný čas se hrály na třech scénách; v bechyňském kulturním domě tradičně vystupoval DS Dráček VA Brno s inscenací S. Kouřila a R. Haluzy Čertovská pohádka. Ve společenském domě v Týně nad Vltavou hostoval velmi úspěšně DS Rubikon DA Tábor s inscenací H. Lisické a J. M. Bourka Ženich pro čertici. V netradičním prostředí dětské psychiatrické léčebny v Opařanech se představil stodvačtyřicátník - bechyňský divadelní soubor Lužnice, který nastudoval pohádku K. Eidmana Létající koberec. Neregulární prostředí, v němž se improvizované představení odehrávalo, vytvořilo ozvlášťující spojení mezi herci a diváky, kteří se mimoděk vtaženi do hry cítili její součástí. Terapie divadlem, proč ne. Překvapením byla solidní účast diváků i na ostatních představeních odehraných v těch nejméně atraktivních časech např. dopoledne či po obědě. Na to není ředitel kulturního domu v Bečyni Josef Brůček, žejrající často na nízkou účast zmlsaných bechyňských diváků, zvyklý. Odborná porota ve složení František Mikeš, Lenka Smrčková, Josef Palla, Mgr. Aleš Bergman a absen-

DS FACKA Uherské Hradiště / Rumiště

Foto: Dan Zavoral

tující (lichý) Jiří Šrámek Hladký pak zhlédla postupně i zbývající inscenace a konstatovala velké zlepšení úrovně armádních amatérských divadelních souborů. Vzhledem k tomu, že za posledních pět let se armáda třikrát zúčastnila Jiráskova Hronova, je to hodnocení velmi povzbudivé. V oblasti dramaturgie převládala autorská tvorba, jejímiž úskalími dokázala řada souborů slušně vymáněvovat. **Nejvíce zaujala inscenace S. Šandži Rumiště v podání DS Facka z PDA Uherské Hradiště.** A to jak žánrem (pantomimické ztvárnění příběhu dvou šťastných obyvatel skládky odpadků), tak hereckými výkony hlavních protagonistů. Ti zašli až kamsi ke kořenům herectví, aby posléze vystavěli příběh plný zvratů, dynamiky a gradace v němž na logickém půdorysu děje kráčeli kaskádou hravosti, nevšedních nápadů, nečekaných zvratů, odboček a návratů od naturalismu psychosomatických impulzů k barvitým tematickým obrazům. S obrovskou humornou nadsázkou, přesně načasovanými gagy došli k závěrečné pointě po níž řada diváků mimovolně vydechla „ještě...“. Byli jsme svědky autentické jevištní tvorby se smyslem pro tvořivost a plasticitu vyjádření myšlenky, i pravdivosti v hereckém detailu. Škoda jen, že tento soubor nemůže svést vzhledem k termínu konání JH boj s jeho zhýčkaným diváctvem.

Příjemně překvapili i tradiční matadoři bechyňských divadelních klání DS Netrdlo PDA Vyškov a DS Pard PDA Pardubice, kteří oba již v nedávné době tento boj svedli. Jejich hvězda na pomyslném nebi armádní Thálie se zdá být stále na vzestupné dráze. **Vyškovští si i po Joňském náhlém úmrtí duchovního otce a režiséra Zdeňka Rehky uchovali sobě vlastní poetiku s níž nastudovali hru M. Kundery (E. Schorma) Jakub a jeho pán.** Kmenový „hráč“ souboru Alexandr Novák převzal režii a herecky stále vyzrálejší Petr Gavlik (Jakub) se spolu s Ivanem Přikrylem (Jeho pán) skvostně vžili do hlavních rolí. Ve funkčně řešeném půdorysu scény forma divadla na divadle skvěle fungovala a drobné problémy v rytmizaci, ve volbě rekvizit či ve vyrovnanosti výkonů herců v epizodních rolích byly přehledně viditelné. Vidění divadla a la Netrdlo opět přesvědčivě oslovovalo své věrné i nové diváky.

K oceněným představením patřila i dramatizace historické povídky O. Daňka Večer u Kardinála v provedení DS Pard PDA Pardubice. Představitel titulní role a spoluautor dramatizace Josef Kasal si vedl v obou rolích velmi dobře. Proplul téměř hladce jak úskalím Scylly-aktualizace historické látky, tak Charbydy-herecké akce. Potřebné dynamice představení by sice pomohla výraznější rytmizace i silnější vnitřní napětí, možná i přirozenější a spontánnější projev některých představitelů vedlejších rolí (nevěstka), ale i tak to byla oslava herectví a impuls pro další práci souboru, dá-li Bůh a velitel. **Již celou řadu let pracuje v PDA Hodonín divadelní soubor Divadlo Skleněných bublin.** Pravidelně se zúčastňuje bechyňských festivalů a jeho tvorba bývá pravidelně nepochopena. Tedy alespoň porotou a většinou diváků. Agilní autoři Skleněno-bublinových inscenací V. Syrový a P. Suchman tvoří s oblibou představení o malé obecné srozumitelnosti, která snad čekají na svou dobu. V letošním roce už to vypadalo na realistickou moraliťku o práci železničářů (**V. Syrový-P. Suchman: Nádražíčko**) na počátku 80. let, když však vprostřed slibných dialogů a situací, protkaných zajímavými režijními nápady (multifunkční využití opony jako vlaku), ocitáme se náhle v podivné science-fiction. Na vedlejší koleji dorazí

„bludný vlak“, jehož osádka vybírá oběti mezi železničáři (údajně). Vše utáto, vztahy, dialogy, a aniž se cokoliv stane, vlak odjede a divadlo končí. Soubor prý chtěl sdělit divákovi, že všechno je jinak. Možná, ale inscenace hodonínského souboru zůstala na svém - nepochopena.

Nepochopení si vysloužilo i divadlo (takřka) jednoho herce, autora a hlavního protagonisty **Tomáše Zámečnicka (DS Klobrouk PDA Karlovy Vary)**. Jeho **Běžec** sliboval s ohledem na pověst souboru nevšední podívanou. Místo toho byli diváci svědky upovídané, chvílemi až agresivní herecké akce, nelogického sledu příhodů, exhibování a odchodů hlavního hrdiny. Pokud smyslem byla nekomunikativnost představení, pak byl naplněn beze zbytku. Vkusné pantomimické kreace éterické dvojice ze „světa za zrcadlem“ v závěru představení nemohly už jeho renomé napravit.

Na divadelním semináři v závěru festivalu se armádní divadelníci spolu s porotou pokusili pojmenovat klady a zápory svých inscenací, volali po další tvůrčí divadelní dílně a větším prostoru pro divadelní projekty v rámci festivalu. Někteří pak ani neviděli velkolepou **soutěžní show mažorettek**, která na rozdíl od divadla přilákala tisíce diváků, ale pravda, skrze níž ke sponzorům blíž. Na **závěrečném galaprogramu** pak byly předány hlavní festivalové ceny. Hlavní cenu, putovní džbán Divadelní Bechyně, cenu města a zvláštní cenu Zdeňka Rehky za netradiční tvůrčí počín získal DS Facka PDA Uherské Hradiště. Cenu ředitele festivalu převzal DS Netrdlo PDA Vyškov a cenu ADA DS Pardubice. Ať žije XXVII. ročník, chtělo by se zvolat, ale abychom to nezakřikl...

Dan Zavoral

ŽLUTICKÉ DIVADELNÍ LÉTO 1997

Město Žlutice, ležící na středním toku malebné říčky Střely v sousedství majestátního vrchu Vladař, v prvním víkendů června otevřelo své brány pro dvacátýšestý ročník západočeské oblastní přehlídky venkovských divadelních souborů.

Přehlídku zahájil domácí soubor **ZLUTICAN** komedií **současného plzeňského autora Antonína Procházky S TVOJÍ DCEROU NE**. Autor píše o současných lidech o jejich iluzích i deziluzích formou pohybující se v oblasti slovního i situačního humoru. Režiséru Břetislavu Teterovi se podařilo nastudovat inscenaci s vyrovnanými hereckými výkony, i přes rozdílné herecké zkušenosti jednotlivých interpretů. Soutěžní představení, uvedené jako první repríza po premiéře, nesla určité znaky nedotaženosti hlavně v pečlivějším vybudování komediální nadsázky. Vyhlašovatel přehlídky zpč. Svaz českých divadelních ochotníků **nominoval** žlutickou inscenaci do programu **KRAKONOŠOVA DIVADELNÍHO PODZIMU** ve Vysokém nad Jizerou.

Nováčkem **ŽLUTICKÉHO DIVADELNÍHO LÉTA** byl **Manětínský lidový amatérský spolek komediantů - MLASK** z nedalekého Manětína, který sáhl do dílny **Františka Ringo Čecha** a nastudoval **DIVČÍ VALKU**. Faktem je, že Žlutický divák se bavil, smál a tleskal. Přesto představení vyvolalo řadu otázek. Zdánlivá úspěšnost jevištní kreace ještě nemusí znamenat, že představení naplnilo určitou míru vkusu a kvality, úrovně humoru, režijní sjednocenost interpretů a pod. Herecké výkony manětínských je možné rozdělit do dvou rovin. Herectví úměrné, udržující i přes humor přijatelnou míru vkusu a herectví bujné, fraškovité, nezastavující se v mezích vkusu a estetika, měnící

DS NETRDLO Vyškov/ Jakub a jeho pán Foto: Dan Zavoral

představení v bujnou zábavu u táboráku či potlachu. Věřím, že manětínští, kteří se poprvé setkali s ostatními soubory, odbornou porotou a přehlídkovým obecnstvem, si odnesli hodně podnětů k zamyšlení o své další práci. Oceněna byla hudební stránka inscenace a kostýmování.

Zkušený **Kaznějovský soubor STACE** uvedl pod režijním vedením Jany Kubátové, členky DJKT v Plzni, inscenaci zpracovanou na motivy **Miroslava Skály SVA-TEBNÍ CESTA DO JILJÍ**.

V představení dominuje herecký výkon Aleny Svobodové, využívající celou škálu komediantství ke ztvárnění jediné z hlavních postav nazvané „Ona“. Rozdvojením postavy „On“ do dvou partů zůstalo zatím nedotaženým oříškem, i když od Horažďovické přehlídky, kde soubor vstoupil do soutěžní arény poprvé, doznala inscenace pozitivních změn. Domnívám se, že zřejmě pečlivým studiem mezi oběma přehlídkami ztratila ke své škodě inscenace hravost, bezprostřednost a rozvernost, která v inscenaci již byla.

V poloze přirozenosti, pravděpodobnosti, uvedl **soubor MKZ z Horšovského Týna** komedii autorů **Giulio Scarnicci a Renzo Tabarusi KAVIAR NEBO COČKA**.

Inscenace má tvar, organizaci akcí, půdorys mizanscén, fungující scénické nápady a řadu vtipných situací, jinými slovy, jak řekla odborná porota, „jsme svědky inscenace, pohybující se v poloze realistického nastudování v konverzačním tónu“. Snad by bylo možné žádat víc italského koloritu, zejména italského temperamentu a formátu v gestu. Horšovský soubor odvedl opět dobrou práci a jeho inscenace byla **doporučena do výběru na KRAKONOŠOV DIVADELNÍ PODZIM**.

Vlastimil Ondráček

SETRVALÝ STAV - divadla poezie na WP 1997.

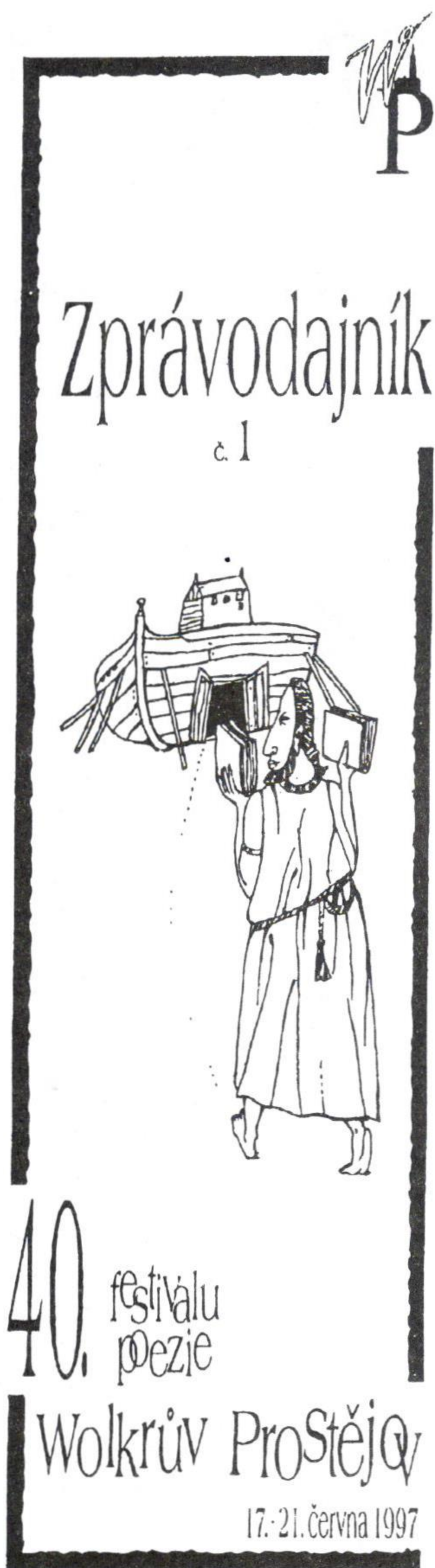
Přehlídka divadel poezie letošního, již 40. (!) WP byla obvyklým maratónem představení, setkání, diskusí i diskusí o diskusích... Jubileum připomnělo snad jen příjemně neoficiální zahájení, při němž starosta Mgr. J. Šverdíků odhodil svou vázanku v dál a dr. V. Šrámková přispěla svými dobře míněnými 3+1 přáními, a pak i sličná bilancující publikace J. Hrašeho, J. Štefánkové a (opět) V. Šrámkové **Prostě Prostějov**. Jaký tedy letos byl?

Den první byl ve znamení divadla poezie jako hry jazyka a hry s jazykem. Patronoval mu hned v prvním představení Ch. Morgenstern. **Beránek** měsíc pražského **TY-JA-TRU** vsadil na jistotu populárního autora a poetickou hravost jeho textů se pokoušel přenést na jeviště poučeným, kultivovaným způsobem. Nic nevadilo, ledacos se dařilo, ale máloco vzrušilo. Hravost zůstávala jaksi za čtvrtou stěnou, nebyla zrovna nakažlivá, spíše se disciplinovaně chovala v předem stanovených pravidlech. Jednotlivé básně byly víceméně právě jen jednotlivými básněmi a přes snahu dotknout se i odvrácené strany Morgensternovy poezie zůstalo představení sledem z vnějšku aranžovaných obrazů. Škoda, že se někdy v snaze o jevištní situování poezie ztrácel i její nejvlastnější jazykový půvab.

Po loňské villonovské inscenaci pražský SUMUS tentokrát překvapil snahou o scénickou mystifikaci. Co vloni až příliš připomínalo sázku na „věčné“ téma prokletého básníka a ve výraze na poněkud otřelé „činoherní“ jistoty, bylo letos nahrazeno úsilím o originalitu ve volbě předlohy i v jejím ztvárnění. Verše italského básníka *M. Serventtiho Za pět minut věčnost* (přeložila je sama členka souboru!) provokují svou proklamovanou bezobsažností, mystifikují složité významy v tradicích futurismu i automatického psaní. Na této předloze pak soubor rozvíjí vlastní, v záměru analogicky neilustrativní, absurdní podívanou. Ledacos v ní však nakonec působí spíše krátkodechým humorným dojmem, nešokuje, jen baví. Jde o hříčku, které však místy chybí lehkost a především onen provokující „smysl nesmyslu“. Přesto se zdá, že sumárně je Sumus proti loňsku sám na sebe přísnější a náročnější a urazil kus divadelní cesty.

REGINA Břeclav opět doslova zalidnila jeviště sympatickým elánem a oslovila hlediště svou hravostí. (A nejen je: soubor převzal od V. Justla *Cenu Obce českých spisovatelů!*) Představení **Zázraky a divy** se inspirovalo známou antologií nonsensové poezie *Ostrov, kde rostou housle*. Charakteristické jsou pro ně dvě věci. Jednak se Regina snaží nezůstat nic dlužna své tradici dobrého dramaturgického vkusu a inscenační hravosti a múzičnosti (v tomto ohledu je patrná návaznost na jejich pojetí Jandlovvy poezie), jednak opět usiluje o svého druhu generační, kolektivní výpověď. Právě tento druhý aspekt je také rámcem inscenace: na začátku se aktéři představení vymaňují z „direktiv“ vnucovaného způsobu tance a ze světa povinné každodenní uniformity se utíkají do svého světa fantazie a hry, na konci se opět do oné střízlivosti vrací. Podobně připomínají vážnější rub skutečnosti i některé verše a jejich interpretace. Nonsensová hravost se tak stává jakýmsi ostrovním útočištěm v moři nudy a povinností „dospělého“ světa, což však v inscenaci vyznívá poněkud přímočaře. Zůstává také trochu otázkou, jak velkou možnost takového významového zatížení zvolené texty vůbec nabízejí. Pokud jde o obraznost, je Regina tentokrát inspirativní jen zčásti, mnohdy sahá k osvědčeným receptům a místy prozrazuje jistou obecnost a nepřesnost. Představení však vždy ožívá tehdy, když se z převládajícího kolektivního gesta a aranžmá náhle „vyloupne“ konkrétní interpret a jeho text - jako např. v úvodní *Ukolébavce*. Celkově se dá konstatovat, že další z nástupců manželů Kaněrových - *M. Janků* a *Z. Miklín* - vedou Reginu prozatím již vyšlapanými cestami. Co takhle hledat tu svou?

Druhý den již takovou dramaturgickou jednotu nenabídl. Nejen texty, ale i divadelní ambice byly zřetelně náročnější. Ostravský soubor **BAMBUS** si

např. pro své představení **Barbara a hrabě** zvolil poezii *Ewalda Murrera* (jinak Wernische jun.). Jde o bizarní milostnou „rakvičkárnu“, v jejíchž „nekrofilně“ posmrtných kulisách se odehraje příběh dvou nebožtíků, směřujících všemu navzdory k černému happyendu, tj. sňatku. Tento rafinovaný text byl inscenován optikou, jež jeho morbidně stylizovanou poetiku „hororu“ nedokázala zviditelnit. Co mohlo a mělo vyznít jako zřejmá mystifikace váchalovského typu se záblesky černého humoru - ale také čiré lyriky - spíše se podobalo vágně symbolistnímu ceremoniálu pro vypravěče a dva vodiče loutek. Co platno, že místy se objevil výtvarný nápad a vše mělo svou sice jednoduchou, ale vědomou stylizaci, když se koneckonců vše „pro oko i ucho“ vzpíralo rafinovaným obrazům textu wernischovského rodokmenu. Prostě se zdá, že inscenátoři padli do léčky mnohvrstevnatosti Murrerovy poezie, jejíž rozpětí nestačili zvoleným inscenačním přístupem dostatečně sklenout.

Nad rájem nelitají tryskáče tvrdil název inscenace plzeňského **OBLOUKU**. Režisérka *R. Vordová* se v něm pokusila dát jevištní tvar textům *V. Zapletala*, jejichž původně beatnická krevní skupina zaujala i současné gymnazisty. A tak se hrálo i nehrálo o *Malém Johnovi* a jeho setkání s reálnými i fiktivními postavami, obývajícími *Koridor* světa. Tak trochu odvozený Brautigan a Malý princ dohromady. Rukopis inscenace byl poněkud bezstarostný, neurčitý a obecný. Důsledkem řady nedůsledností byl málo přesvědčivý i málo čitelný dojem jakéhosi generačního, ale přece jen obehnaného protestsongu. Škoda, protože některé výstupy a jednotlivci na možnosti přesnější profilace osobní i inscenační vyložené ukazovaly.

FANFULÁCI z Nového Města na Moravě byly na přehlídce jistou výjimkou svou vážnou dramaturgií. Jejich **Zpráva o konci světa** čerpala totiž z poezie *Jiřího Koláře*. Tento žijící klasik a univerzální umělec, originální literární i výtvarný kolážista a vyznavač magie faktické skutečnosti, byl však pro mladý, středoškolský soubor v lec-

REGINA Břeclav / Zázraky a divy

Foto: Bob Pacholík

Ředitelka KD DUHA Alice Gregušová předává cenu vítěznému souboru DIVADLA JESLIČKY z Hradce Králové
Foto: archiv WP

čems ještě úkol nad momentální síly. Kolářovy básně, parafrázující svým nezaměnitelným způsobem příběh geneze světa a člověka, její evoluční patos a etos vyznívají v inscenaci jako poněkud zjednodušené, přímočaré memento. Přesto je nutné ocenit dramaturgickou odvahu a věrohodnou snahu přijít se svou „zprávou“. Na druhé straně nelze nevidět jistou zaměnitelnost a očekávatelnost použitých scénických prostředků a potíže s adekvátní interpretací textu.

Apollinairův **Zavražděný básník** a k tomu pár básní z jeho *Alkoholů* je základem inscenace plzeňského **ESPRITU**, jež se od všech předchozích odlišovala čitelnou snahou o skutečné zdivadelňování poezie. Fiktivní životopis básníka - jako jádro zajímavého scénáře A. Dvořákové - k tomu ostatně vyzýval. Ústřední postavou je básník Croniamantal, toto Apollinairovo alter ego (v představení jeden z nejlepších výkonů!). Pestré peripetie jeho životaběhu - od gargantuovského zrození přes bizarní příhody milostné i básnické iniciace tohoto *lyrického jinocha* až k jeho smrti ubodáním davem a zvěčněním *sochou z ničeho* - jsou rámovány přítomností dvou ironických vypravěček, demonstrátorek a komentátorek (další osobité výkony!). Tento poukazující princip sice fungoval, odlehčoval předváděné, ale místy působil již jen lineárně. Také v celkovém tvaru představení občas ztrácelo tempo, spojitost i výrazovou intenzitu a drobilo se do ne vždy dovršovaných epizod. Snad se mnohé z jisté nehotovosti a stylové povolenosti představení dá přičíst na vrub menší divadelní zkušenosti řady

TY-JÁ-TR Praha / Beránek měsíc

nových členů souboru, od něhož jsme z minulosti zvyklí pevnějšímu tvaru v souhře i celkové poetice. Ta ostatně poněkud zbytečně rezignovala na možnosti razantnějšího rozpětí mezi až jarryovsky provokující polohou svého druhu pažravého literárního kabaretu a chvílemi doteků lyrické imaginace. Vše bylo sice křtěno sympaticky svěží recesí, ale chyběl patrnější průběžný podtext vlastního smyslu představení. Převažující vitální radosti a naivně divadelní stylizaci prostě chyběl jistý „vědoucí“ kontrapunkt. Přesto nabídlo představení působivý závěr a řadu inspirovaných míst i scénických obrazů a v přehlídce patřilo jednoznačně k jejím vrcholům.

Laureátem letošního WP se pak staly hradecké **Jesličky** se svou inscenací **Milé sedmi loupežníků V. Dyka** - získaly ocenění poroty i Cenu diváka. Proč? Byl to prostě svým způsobem nejvyzrálejší divadelně poetický tvar. Poučený ve všech svých složkách a dobře zúčující možnosti již do jisté míry „vyhraného“ souboru. Přesto se i v tomto případě vnucovaly nakonec některé otázky. Jednou z nich je základní uchopení tématu Dykova textu, zejména výklad onoho „loupežnictví“, v němž se místy samovolně akcentovaly spíše obecně „dobrodružné“ polohy (ve významu oné „dobré družnosti“) na úkor hlubšího povědomí záměrnosti novoromantické stylizace Dykova ústředního tématu individuálního vzdoru jako osobní osudové volby nepřizpůsobivého, anarchizujícího rebela. Toto zploštění vedlo místy až k dojmu jistého romantického koloritu s očekávatelnými atributy. Hlavně v první části inscenace se až příliš podléhá svodům vnějšího přístupu - loupežníci jsou partou skoro bezstarostných furiantů, kteří v aranžovaných rvačkách poněkud samoučelně dokazují, co pohybově umí. A to je škoda. Také zajímavý princip personifikace nitra titulní postavy čtyřmi interpretkami byl působivý, ale mnohdy vedl k realistickému psychologizování a přílišnému tříštění rytmu Dykova, původně přece tak výrazně lakonicky pádného verše. Prostě se občas hrálo na úkor poetiky textu i jeho svébytného stylu, až příliš činoherně a s jaksi samonosným elánem. Jinak však mělo představení svou atmosféru, „dýchalo“, mělo citelný emotivní puls a obraznost. A těší i viditelné interpretační zrání souboru.

Osm představení, ale svébytných, zosobněných a dovršených pokusů o zjevištění poezie jistě méně. Proč? Protože se některé samozřejmosti stávají bohužel nesamozřejmými. I tento ročník např. opět prokázal, jak je nutné **začínat** každou snahu o **divadlo poezie od poezie**, tj. zjistit o čem text je, proč je napsán právě tak a co jím chci a mohu sdělit. Přesnější povědomí o tom, **co a proč**. Výraznější osobní motivace a autentičnost tak bývají často nahrazovány jistým povědomím konvencí, jakýchsi receptur, **jak a jakoby**. Není asi náhodou, že v řadě inscenací se objevovaly obdobné nebo až **zaměnitelné prostředky a postupy** - mechanicky kolektivní pohybové i hlasové aranžmá, okoukané poeticky „funkční“ příznakové rekvizity, „uniformně“ anonymní kostýmy a další signály „poetičnosti“. Také často tematizovaná i využívaná **hravost, spontaneita a „civilismus“** je mnohdy **cestou nejmenšího odporu** - chybí prostě větší naléhavost výpovědi, živá vnitřní představa a z ní organicky vyrůstající tvarová záměrnost. Zvláštní je také zjištění, že méně bývá někdy více - v počtu členů i v snaze o jevištní činění za každou cenu. Ansámblově kolektivní gesto totiž nemusí vždy automaticky násobit výraz, ale naopak může soubor nivelizovat, a tak zastínit i zajímavé osobité výkony a tváře. Není snad nejšťastnější taková konstelace souboru, v němž každý je i dobrý recitátor? (Nebyl nakonec závěrečný večer oceněných sólistů vlastně také „divadlem poezie“? A po čertech zajímavým?)

Co závěrem? Letošní přehlídka navzdory své jubilejní atmosféře nebyla nijak výjimečná. Skoro by se dalo říct, že byla „standardní“. Dvě tři výraznější inscenace, ale žádná událost. Žádný průlom do tradic se nekonal. **Prostě Prostějov:** setrvalý stav - ani moc, ani málo.

Jan Roubal

Pohoda, pohoda..., přísliby, přísliby...

(Nad sólovým přednesem na jubilejním Wolkrově Prostějově)

Prostějovský kulturní klub DUHA, který je za město pověřen pořádáním WP spolu s odborným pracovištěm IPOS - ARTAMA (Pověřeným Ministerstvem kultury ČR), věnoval přípravě jubilejního ročníku skutečně nemalé úsilí. Účastníci mohli zhlédnout také dvě výstavy fotografií, kteří festivalové dění s fotoaparátem v ruce zaznamenávají už celé čtvrtstoletí - Boba Pacholík a Karla Nováka. Pamětníci si tak připomenuli osobnosti, které profilyovaly či navštívily, i významné inscenace; pro ty nejmladší to mohl být „úvod do problematiky“. Program byl vyšperkován skvělými inspirativními představeními, z nichž pro směřování přehlídky a divadla poezie byla nejspíš nejpodnětější inscenace **Průběžná O(s)trava krve** - scénická koláž ostravské komorní scény Aréna, v níž se podařilo vyjádřit drsnou poezii a duši města - „ocelového srdce republiky“. Ostatně - jak z dalšího vysvitne - mohla a měla by být inspirací i pro sólisty - především silným nasazením (vnitřním zaujetím a jeho jasným vnějším projevem) interpretů i přítomností hodnocení, názoru v každé fázi jejich výkonu. Šlo o politikum, které nebylo levnou či jednoduchou ideologizací. Představení mělo zaslouženě velký ohlas u publika, které navíc fandilo režisérovi Radovanu Lipusovi, jednomu ze současných lektorů a bývalých účastníků WP. - Ostatně „probírka“ lektorského sboru ukázala, že pouze necelou třetinu tvoří odborníci, kteří festivalem neprošli jako amatéři.

Ředitelka DUHY, Alice Gregušová v rozhovoru pro „Zpravodajník WP“ srovnala současné přehlídky s těmi před dvaceti lety, jichž se sama zúčastnila jako recitátorka: „V sedmdesátých letech byly texty víc filozofické, snažili jsme se v nich pomocí metafor vyslovit svůj nesouhlas s tehdejší situací a měli jsme radost z toho, když se nám to podařilo. Nyní jsou texty víc humorné, recitátoři jsou otevřenější. Je cítit větší svobodu projevu.“ Jednoznačná preference humorných textů a hravých přednesů usilujících o zábavnost, kterou jsme zažili v uplynulých, řekněme, pěti letech a která přinesla v přednesu značné experimentování např. s využitím mimojazykových prostředků, ale i se stylizací mluvního projevu (zvlášť výrazná byla tato tendence u odchovanců královéhradeckých Jeslíček), byla letos vystřídaná větší dramaturgickou rozmanitostí. Vedle stále oblíbených nonsensových básní se prosadily texty, u nichž mohl být akcentován mnohdy i na úkor dramatictějších poloh - jejich humanistický podtext, který se ovšem často projevil až v přílišné obecnosti (např. u Čapkových apokryfů). Nejdůležitější odlišnost od 70. let se - celkem pochopitelně - nejvíc projevila v první kategorii (15 - 17 let), která ztratila významné vzepětí a sílu předchozích dvou ročníků ve prospěch kategorie druhé. Šlo o určitou nezávažnost přednesů, jejich lehkou „nahozenost“, nedotaženost formální i myšlenkovou. Porota nejmladší kategorie dokonce napsala: „... není každý ročník ročníkem posvícenským ... Někdy se nám zdálo, že vybraná literární předloha recitátorovi doslova zavazí, neboť se s ní rozcházel tak, že místo toho, aby skrze ni vypovídal o sobě, „ukazoval“ jen cosi vnějšího. A tak docházelo k tomu, že všechno bylo „jako“. Humor byl jen rádobý humor, smutek a bolest (tam toho prýštilo nejvíce) byl „jakosmutkem“ a „jakobolestí“. A tak byl letos v této skupině udělen jediný **titul laureáta Davidu Peškovi ze Sokolova**, který přesvědčil o určitosti svého literárního zájmu: - volil z nejsoučasnější české poezie - uvedl velmi dobře sestavenou montáž Výběr z básní J. H. Krchovského a verše Jáchyma Topola Nechce mě. Jeho výkon byl jednou z mála vzrušujících generačních výpovědí letošní přehlídky.

I když přednes bývá zhusta doménou dívek, na letošním WP byla mezi 43 přednášeci třetina mladých mužů a dokázala se

prosadit. Nejosobitější výkony a řadu přednášecských příslibů přinesla tentokrát druhá věková kategorie (17 - 20 let). Jejimi laureáty se stal další talentovaný mladík - **Jan Adámek z Brna** a **Blanka Koutská z Prahy**, s níž jsme se v recitační soutěži nesetkali poprvé. Jan si v obou kolech zvolil autora, který je jeho přednášecskému naturelu bytostně blízký - J. Kerouac. Jeho spontánní, bezprostřední a osobitý výkon vynikal citlivostí pro autorovu formální specifikou i schopností nalézt jednotlivé významové polohy textu a jeho vnitřní napětí. Blanka je typem jemné, introvertní recitátorky, která si umí vybrat text (J. Tardieu: Je to zvíře?, J. Prévert: Obejmi mě) a předat ho posluchači, místy je ovšem na hranici slyšitelnosti. V této kategorii bylo uděleno dokonce pět čestných uznání, především proto, že se interpretům často nepodařilo udržet vyrovnanou úroveň v obou soutěžních výkonech. Jmenujme z nich alespoň **Terezu Hofovou z Prahy**, jejíž přednes Kafkovy prózy Sen se vyznačoval strhující sugestivitou.

Ve třetí kategorii si tituly laureátů odnesly dvě zkušené interpretky, které na pomyslných stupních vítězů nestály poprvé. **Kamila Drtilová z Leštiny** se zvláště cudným ženským přístupem přednášela Holanovu Odu na radost, která se pro svůj silný erotický podtext zdá být vyhrazena pro interpretaci mužům (léta ji výborně recituje Rudolf Kvíz). Méně práva byla - svou tradiční niterností a střídmostí výrazových prostředků - expresivní, společensky úzkostné Mikuláškově básni Cosi je ve vzduchu. **Jana Machalíková** (dondávna Holečková) z Prahy se rozhodla, že letošním rokem s vlastním přednesem a účastí na WP končí a nadále se bude věnovat pedagogickému působení v oblasti dětského přednesu a dramatické výchovy. Titul laureátky získala v první řadě za barvitý, skvěle vystavěný přednes Fulghumovy

Vítězní sólisté 40. Wolkrova Prostějova

Foto: archiv WP

prózy o Normanovi a jeho roli v pohádce o Popelce z knihy Ach, jo. S kompozicí čtyř Shakespearových sonetů (v překladu Stanislava Rubáše, za nějž tento recitátor a student pražské filozofické fakulty získal Cenu obce překladatelů) by bylo možné zvláště v první polovině poněkud polemizovat. Ke zralým výkonům v této kategorii patřil dále přednes **Zuzany Tomanové** (S. Buriánová: Se mnou je práce), **Radky Tesárkové** (J. Skácel: Harfa ve sněhu) a **Magdalény Hrudníkové** (J. Prévert: Jako zázrakem).

Setkání přednášců ve dvou přehlídkových dnech, při semináři i závěrečném pořadu laureátů a oceněných se vyznačovalo vzájemnou pozorností, velmi příjemnou atmosférou, až pohodou a řadou recitačních příslibů, jimž nechyběly schopnosti a předpoklady - spíše postrádaly potřebu silnější výpovědi a technickou vybavenost. Chce to prostě víc vůle a víc práce.

Vítězslava Šrámková

DĚTSKÁ SCÉNA 1997

aneb Zpráva o poněkud setrvalém stavu vody na našich tocích

V Ústí nad Orlicí probíhala v druhém červnovém týdnu již tradiční přehlídka všech dětských scénických aktivit - tedy setkání divadelních, recitačních a loutkářských souborů. Děti i dospělých se sjelo požeňnaně - předseda poroty Saša Gregar jich napočítal kolem osmi set. A ti všichni hráli, přednášeli, pracovali v seminářích, dělali noviny, diskutovali, hodnotili a posedávali kde se dalo - nejraději a nejčastěji u pohostinného baru v Kulturním domě. Především tam - tedy v domě, nikoli u baru! - se konala převážná většina přehlídkových i inspiračních představení. A bylo jich letos v onom červnovém týdnu odehráno dohromady sedmadvacet - což je doposud počet snad rekordní.

Škoda jen, že tahle kvantitativní úroda se ne ve všem všudy proměňovala v kvalitu; celkový dojem z přehlídky, sestavené povětšinou z recitačních či divadelních drobníček, signalizoval jistou stagnaci, pocit, že většinu toho všeho jsme už mnohokrát viděli a mnohokrát a dlouze zhodnotili, rozebrali a zobecnili. Potěšitelné ovšem je, že letos se v Ústí vyskytly jen ojediněle propadáky typu „ježíšmarjá, kdo to sem poslal“ - ojedinělá však byla, bohužel, i představení, která vyvolala v přehlídkovém publiku dojetí či pobavení, prostě zážitek, onen kýžený cíl a smysl veškerého uměleckého snažení. (K mé smůle jsem díky opožděnému příjezdu propásla některá z těch představení, která se k tomuto cíli přiblížila, a o nichž bude referovat J. Provazník v přípodotku k mému článku.)

Z jednotvárné šedi, v kterou splývala řada vystoupení recitačních kolektivů povětšinou malých dětí, utkvěla v paměti a pocitu jen málokterá - snad nejvýrazněji pořad **Co si povídá pondělí s úterkem**. Eva Venclíková s třídním kolektivem ZUŠ Zatec dokázala nonsensové hravé verše Jiřího Weibergra prezentovat tak, že jejich materializací a konkretizací na jevišti postihla a leckdy i obohatila význam a tvar autorova sdělení. Hra s rytmem a v rytmu, smysl pro tvar a jemnou nadsázku, motivované nápady a cit pro pointu tu byly důkazem, že dobře připravené a vybavené děti jsou schopny předat své potěšení nejen z obsahu toho, co sdělují, ale i z vědomé spolupráce na tvaru, jímž to sdělují.

Standardně dobrou práci odvedla Jana Zvolánková s pražským souborem Sluníčko. Pásmo veršů nejružnějších autorů **Ten dělá to a ten zas tohle** znovu prokázalo, že Jana Zvolánková umí citlivě a nápaditě pracovat s nejmenšími, dokáže zvládnout náročnou pospolitost hravosti a přirozenosti s určitostí tvaru, v němž se děti cítí dobře a volně. Navíc se jim všem vespolek daří překvapivě a vynalézavě pracovat se zástupnou rekvizitou tak nadužívanou, jakou je proslulý „dramatický hadr“. Snad by se dalo namítnout, že Jana Zvolánková setrvává u objevených a osvědčených principů - ale pro další a další děti, které s počátky školní docházky do jejího souboru vstupují, je setkání a tvořivá spolupráce s ní závažnou a obohacující novinkou.

Ostatní recitační vystoupení víceméně splývala do jedné monotónní plochy - i když některá pocházela z dílen, od nichž bychom právem mohli očekávat víc. Tak např. soubor **Temperka** z Třince, který vystoupil v inspirativní části přehlídky, zaujal nápaditou scénickou interpretací Čapkových **Podpovídek**, což už se nedá tak zcela říct o recitačním souboru

Hadřící z téže Základní umělecké školy pod vedením téže Marcely Kovaříkové. Verše Ilony Borské a Ivo Štuky tu byly ponejvíce ilustrovány s pomocí oblíbeného hadru, jehož možnost zprostředkovat škálu rozličných významů a provokovat asociální spoje tu však byla silně přeceněna.

Pořad **Vážně i nevážně Základní umělecké školy ze Žacléře** dával sice tušit, že soubor pochopil a přijal křehké poselství Prévertových veršů, ale nedokázal své zaujetí pro ně sdělit. Snad díky momentální přehlídkové indispozici, ale především pro absenci důvodů, proč je toto zaujetí prezentováno scénicky: mechanická mizanscéna, stereotypně a bez napětí opakující nástupy recitátorů z řady obrácené zády k divákům učin Prévertových veršů spíš oslabovala než posilovala a přitakala tak (snad) kacírské teorii, že mnohdy je užitečnější si oblíbenou knížku přečíst, než vnímat její ne příliš povedenou scénickou interpretaci.

Zbývající recitační vystoupení si zvolila jako východisko pro jevištní sdělení epický prozaický text - ve dvou případech Macourkův, po jednom Nepilův a Tafelův. I když by se zdálo, že scénické převyprávění epického příběhu je pro děti schůdnější než interpretace nesyžetové lyriky, tentokrát tomu tak nebylo. Zejména v případě Tafelovy pohádky **O hloupém vlkovi** a Nepilova **Makového mužíčka**. Obě dvě představení si byla podobná - jak malou vybaveností dětí, tak z ní plynoucí zakřiknutostí projevu, který byl redukován na pouhé odříkávání textu. V neposlední řadě i ledabylostí a nenápaditostí režijních a výtvarných prostředků. U Makového mužíčka jsme byli navíc nepatřičně zaměstnáni úvahami, koho že to představuje holčička ve žlutém kostýmku a neulevilo se nám ani ve chvíli, když jsme se dověděli, že je to zednice maková, protože málokdo z nás věděl, že je to včelka, jejíž miminko se navíc nápadně podobalo plyšovému medvědu....

O něco lépe uspěly soubory, které si zvolily jako východisko povídky Miloše Macourka. I když ani v těchto případech se nepodařilo uchovat základní kvalitu Macourkovy svrchované literatury - soustředěný mohutný „tah“ vyprávění, často umocněný tím, že celý příběh je vychrlen v jediné bohatě rozvitě větě. (Rozhodně není náhodou, že proslulé a dnes již klasické rozhovory Macha a Šebestové nejsilněji působí v monologické interpretaci neopakovatelného P. Nárožného.)

Souboru z Palachovy školy v Brandýse se alespoň tu a tam v Macourkově pohádce **Láska a dělová koule** podařilo v premíře ne vždy zcela čitelných prostředků postřehnout a sdělit záblesk citu a vztahu mezi dvěma dělovými koulemi

Dětský DS ZUŠ Aš NIGDY NIGDEŠ / Zlomky z Gilgameše

Foto: Ivo Mičkal

a dvěma ušlechtilými koňmi jakožto zpodobení lásky, jejímž odvěkým posláním je bořit bariéry a překonávat rozpory....

Na pomezí mezi recitačním a divadelním vystoupením se ocitl soubor Benici z Třebíče s Macourkovou pohádkou O hrochovi, který se bál očkování. I tady se objevily jednotlivé dobré a nosné nápady, založené na osvědčené kombinaci vyprávění s demonstrací jednotlivých sekvencí, ale vadil poněkud monotónní temporytmus i značná míra popisnosti.

A když už padla zmínka o onom „pomezí“: snad nebude na škodu připomenout, že dělení souborů na divadelní a recitační by nemělo záležet na libovůli, s níž vedoucí své vystoupení označí. Představení vpravdě divadelní nevzniká ani tímto pojmenováním, ani animováním či aranžováním epického či lyrického textu, ale „vespolným jednáním“ (O. Zich.) dramatických osob, usilujících o překonání problémových, tedy dramatických situací. Tím není samozřejmě řečeno, že by vždy - zejména v divadle hraném dětmi - mělo jít o otázky života a smrti.

Takto koncipovaných, a provedených představení vpravdě divadelních bylo letos v Ústí pramálo. S tak řečenými recitačními si byl k nerozeznání podobný např. **Malý princ Divadélka bez opony ze Starého Podvorova** jak svou monotónností, tak redukcí sdělení na pouhé odříkávání textu a spolehnutí na všemocnost již zmiňovaného dramaturgického hadru. Alespoň z dramaturgického hlediska měl k divadlu o něco blíže **Enšpígl dle Hanse Sachse ostravského Dividla**. K plnému vyznění ovšem chybělo výraznější komediální nasazení, důraznější a apelativnější kontakt s diváky a v dobrém slova smyslu dryadnickější herectví.

Podtitul „divadelní“ oprávněně a se ctí uneslo vystoupení souboru **HEC z Trutnova s originálním pokusem o jevištní traktování výšece z Mark Twainova Dobrodružství Toma Sawyera**. Trutnovští vědomě rezignovali na vybudování uceleného příběhu a ze známého a nestárnoucího románu předvedli pouze několik výrazných epizod, pojednávajících o Tomových trablech rodinných, školních i milostných. Zejména epizodka ze třídy, traktovaná jako stylizovaná němohra, vstřícně doprovázená malou džezovou kapelou, prokázala schopnost dětí nepopisně, s humorem a nadsázkou reagovat na podněty partnerů reálných i fiktivních.

Lyrizující, leč přesto působivá divadelní miniatura **Kde bydlí čas, vybudovaná Irenou Konývkovou nad povídkou V. Škutiny**, zaujala především čistotou stylu a sdělným projevem velmi dobře vybavených dětí i aktuálním tématem dětské

osamělosti, zaviněné přílišnou zaměstnaností či lhostejností rodičů. (Vtírá se otázka, není-li mezi těmito dvěma důvody zanedbávání dětí přece jenom rozdíl.) Děti z Ostrova nad Ohří znovu prokázaly, že se umí vcítit do okolností, v nichž jednají, že dovedou s neběžnou mírou estetičnosti sdělit, co myslí a cítí. Je jen škoda, že např. půvabné živé obrazy nejružnějších „strojů času“ jsou tu lineárně kladeny vedle sebe a nestávají se prostředkem pro vytvoření napětí a gradace.

V příkrém kontrastu s citlivostí a nemalou mírou vkusu, kterou prokázal soubor Hop - Hop!, se prezentoval soubor **Domino z Brna** v ambiciózně pojedené inscenaci několika epizod z novely **Pipi Dlouhá punčocha Astrid Lindgrenové**. Na malé děti z první až třetí třídy, sice šikovné a temperamentní, ale málo vybavené, tu byl kladen nepřiměřený nárok téměř muzikálové všestrannosti. I když některé z nich - zejména dětská hvězdička v roli Pipi - tyto nároky do jisté míry unesly, nemohli jsme se zbavit nepříjemného pocitu, že přihlížíme secvičené kopii módní muzikálové produkce, v níž početný kolektiv oddaně přihrává sólování dětské protagonistky.

Problémy poněkud jiného druhu přinesla dvě představení, označená jako loutková. Zejména epizodka o včelách (navíc náznakově kostýmovaných jako vosy) z **Milneho Medvídky Pú** rozpačitě přešlapovala mezi nedostatky všech tří kategorií: s přednesem splývala v mechanickém odříkávání textu, s divadlem souvisela snad jen situováním akce - na akce na štafle. Přítomností hadrového medvídky, který nebyl ani postavou proslulého medvěda, ani hračkou Kryštůvka Robina, koketovala s divadlem loutkovým....

Zklamáním bylo i druhé loutkové představení, kterému předcházela dobrá pověst - **Zírafí opera**, sestavená ze tří povídek **Jacquese Préverta v podání souboru Základní umělecké školy Strakonice**. I když tu a tam probleskly náznaky původního zaujetí látkou i něco z loutkářských dovedností, celá inscenace jako by se odehrávala za skleněnou stěnou, o kterou se rozbíjela komunikace mezi jevištěm a hledištěm.

V závěru přehlídky se ukázalo, jak je dobré respektovat úsloví „to nejlepší nakonec“, takže kdo zná stav vody na našich tocích, ví, že řeč bude o zlivském Hudradle M. Slavíka. **I letos - jako vloni - uzavíralo Hudradlo přehlídku dvěma inscenacemi: v Clavelově pohádce O černém beránku a bílém vlkovi**, příběhu o outsiderovi, který odvahou a chytrostí prokáže své kvality a získá si tak respekt a lásku, dostaly svou příležitost menší děti z 3. oddílu. Přesvědčily nás, že jsou schopny sdělně a přirozeně jednat i za ztížených okolností - prostor velkého sálu jim ujídal na hláscích a tím i na srozumitelnosti. Navíc dlouhé přechody z jednoho konce hrací plochy na druhý poněkud rozházely temporytmus jinak zdařilého představení.

Představení nazvané Pišťalka je volně inspirováno folklórní pohádkou Housličky. Hlavně ale dlouhodobým soužitím a společnými zážitky i zájmy tohoto již více než 15 let existujícího jedinečného kolektivu. Hudradlo tu hraje o sobě, o vztahu k sobě samým i ke kraji, v němž žijí a jehož písně tak pěkně a čistě zpívají, i o občasném škorpení a kamarádkém pošťuchování, a taky o Mirku Slavíkovi, jeho krásné muzice a laskavé trpělivosti..... Je to vyznání upřímné a nepatetické, jako představení obtížně zařaditelné do jakékoliv škatulky, lyrické i rozverně - a spolehlivě opřené o celou škálu zvládnutých divadelních dovedností, které jim umožňují svobodu výrazu i sdělení. Pobýt s Hudradlem je příjemné a inspirující, je možné se jím nazkat, ale nelze od něj opisovat.

Divadlo HUDRADLO Zliv / Pišťalka

Foto: Ivo Mičkal

Představení a jejich rozborů však nebyly - jako obvykle - jedinou náplní ústeckých dní. Pilně a vytrvale se tu pracovalo v seminářích, obohacených letos o anglicky vedenou třídu lektorek Hany Kasíkové a Radky Svobodové a určenou více než desíti zahraničním hostům. A právě v tomto soustavném pěstování „plodů osvěty“ je naděje, že příští dětská divadelní léta rozkvetou bohatšími a barevnějšími květy, než tomu bylo v červnu 1997.

Zdena Josková

Poslední slovo o prvním přehlídkovém dni

Nikdy mě nenapadlo, jak důležitou roli může hrát jediný den pro celkové vyznění přehlídky. Zdena Josková, jejíž článek o Dětské scéně '97 jste právě dočetli, mohla přijet do Ústí nad Orlicí ve chvíli, kdy Dětská scéna byla už v plném proudu, kdy měla za sebou nejen svůj první díl - víkendovou celostátní dílnu sólových recitátorů, ale také první blok přehlídky dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů. Byl to blok, v němž jsme viděli tři divadelní inscenace a jedno recitační pásmo. Nemám v úmyslu polemizovat s tím, že přehlídka zapůsobila letos na Z. Joskovou celkově poněkud matným dojmem (můj dojem nebyl ostatně podstatně odlišný), přeci jen jsem o současném stavu dětského divadla a dětského kolektivního přednesu nezískal tak chmurný obraz jako Z. Josková. Neboť Dětská scéna nejen výborně skončila zásluhou M. Slavíka a jeho souboru HUDRADLO, ale také se první den velmi nadějně otevřela. A na tom mají zásluhu především oba soubory Romana Černíka z ašské ZUŠ.

Ten mladší, Cvrčci ze středy, si zvolil ke své práci bilderbuch klasika americké moderní literatury pro děti **Maurice Sendaka Kde žijí divočiny**, jehož jednoduchý a přehledný příběh o snu jednoho normálního zlobivého kluka se mu stal vděčným odrazovým můstkem pro hru s proměňujícím se prostředím (klučíkův pokoj, vytvořený z těl, se v průběhu snu mění na divokou zvěř, na vlny na moři atd.) a pro vytváření jednoduchých situací. Roman Černík v této inscenaci přesvědčil, že dokáže pracovat nejen se staršími dětmi a mládeží, o čemž jsme se už několikrát přesvědčili, ale že dobře cítí možnosti a zájmy menších dětí a umí je dovést k jednoduchému, ale fungujícímu divadelnímu tvaru.

Se staršími dětmi, které přijely do Ústí jako soubor **Nigdy Nykdeš**, se Roman Černík pustil do **Gilgameše**. Je to sousto obrovské jak pro vedoucího, tak pro soubor. A tak si z něho troufli ukrojit jen pár zlomků - však se jejich inscenace jmenuje případně **Zlomky z Gilgameše** - a tu více, tu méně zdařile je opracovávali. Čtrnáctiletí členové ašského souboru se s tou monumentální látkou poprali úctyhodně. Dařilo se jim zejména v těch pasážích, kde vsadili na výraznou stylizaci, inspirovanou rituály (Gilgamešovo zrození, cedrový les...), trochu nesví se cítili tehdy, když se dostávali na pomezí herectví víceméně psychologického, nebo když neměl režisér úplně jasno ve stylizačním klíči (např. popisně ilustrativní expozice divých zvířat, ale hlavně souboj s Chuvavou). Nicméně přes všechny tyto výhrady jsme viděli představení mimořádně zajímavé, zdravě ambiciózní a podnětné z hlediska dramaturgického a scénografického.

Sympatickým **Docela malým zemětřesením**, dramatizací povídky **Lubora Falteiska**, zahájil 26. přehlídku kolektivů soubor **DDDD z LDO ZUŠ Děčín**. Jak už jsme zvyklí u Jany Štrbové, která je podepsána pod touto prací, významné místo měla v této inscenaci hudba. Tentokrát však byl divadelní výsledek poněkud vlažný. Vinu na tom měl především fakt, že si dramatičtka a režisérka v jedné osobě nevyjasnila žánrové souřadnice, v nichž se bude souborem pohybovat. Zatímco se „malý muzikál ze školního prostředí“, jak J. Štrbová nazvala svou inscenaci, rozehrává v po-

někud melodramatickém duchu, dějový materiál, který je tu traktován, je pouhopouhou anekdotou o tom, co s jednou třídou způsobí Dumasův dobrodružný román **Hrabě Monte Christo**; z takovéto anekdoty se ovšem větší plocha a závažnější téma, které se tu naznačuje, stěží vykřeše. I v tomto případě jsme však vyli svědky inscenace kultivované, v níž se zúročily nejen pěvecké schopnosti souboru, ale i jeho celková vybavenost.

Jediné recitační vystoupení prvního programového dne vyvolalo hotovou smršť otazníků. **Pásmo veršů Tomáše Přídala I básně lze jíst** recitačního souboru **LDO ZUŠ z Uherského Hradiště** (ved. Stanislav Nemrava), nabízelo záplavu interpretací, ale žádný nosný a zřejmý klíč. Viděli jsme i slyšeli zajímavou práci s předměty (kazetový magnetofon, ovládaný na dálku jako prostředek, pokoušející se členit tvar, rám, s nímž dvě děvčata a hlavní hrdina zacházejí dadaisticky nonsensově, lano, uzavírající hrdinu do přesného kruhu atd.), ale nebyli jsme s to si ji spojit s textem, který nota bene zněl z jeviště rozpačitě, nepřesvědčivě. Působilo to celé dojemem mozaiky více méně zajímavých a nápaditých elementů, které však se ne a ne složit v celek. Tvůrci se v diskuzi obhajovali tím, že jim šlo o „abstraktní“ tvar - jenomže, málo naplat, i abstraktní obraz, má-li na diváka zapůsobit, má svou strukturu a musí mít svou dominantu, která je klíčem k organizaci celku a která vychází z autorského záměru.

První den přehlídky přinesl tedy sice řadu otazníků, nicméně byly to otázky zdravě provokující, které jsou dokladem často i riskantního hledání, a ne jen mechanického opakování vyzkoušených postupů.

Jaroslav Provazník

*Dětský DS ZUŠ Aš CVRČCI ZE STŘEDY / Tam, kde žijí divočiny
Foto: Ivo Mičkal*

UPLIVNUTÍ PŘES OBĚ RAMENA

Správně by se tato drobníčka měla nazývat „Ohlédnutí přes obě ramena“, ale jak jistě víte, aby se věc podařila, nemají se zanedbávat stará dobrá magická zařítka. Co se samotného dvojího ohlédnutí týče, se vztahuje na dětskou scénu '97, která proběhla v Ústí nad Orlicí a na moji dlouhodobou neúčast na festivalovém dění dětí.

Kaplického divadelního léta jsem byl účasten jedenáctkrát a například semináře u Zdeny Joskové byly pro mne velice důležité. Její způsob uvažování nad textem a tehdejší diskusní kluby určují můj pohled na letošní přehlídku dětských souborů. Zajisté, paměť bývá klamná a časem povětšinou zezlátne a i když ani v nejmenším nehodlám otevírat floskuli o starých zlatých časech, přece jen jimi bude tato drobníčka poznamenána, neboť od roku 1986 jsem měl jedenáctiletou pauzu. Sice jsem vidával inscenace dětských souborů na Hronově a na FEMADU, to však byla pověstná smetana.

Nuže, co mne především v Ústí oslnilo, když pomínu, samozřejmě nezaslouženě, perfektní organizaci přehlídky. Především to byl **Deník dětské scény**, který poskytoval řadu důležitých informací od souborů samých, na to navazovaly reflexe na představení z více stran, dále spousta zajímavostí a noticek a především veledůležité výtahy z diplomových prací absolventů DAMU, co se dramatické výchovy týče. Tiše doufám, že si tyhle zhuštěné názory mnozí bedlivě přečetli a znovu přečtou, neboť poskytují ucelené pohledy na postupy a řád a tvar, a to jak ze strany metodické, tak ze strany inscenační. Jak jsem již pravil, paměť časem klame, ale mám dojem, že přes uběhnutá léta, přes rozšíření dramatické výchovy na vysoké školy et cetera, některé inscenace přešlapují na těch samých místech jak před lety jedenácti. Jestli se mýlím, nechť mi zasvěcenější prominou, ale jaksi cítím, že se zpoza rohu ušklibají Parkinsonovy zákony. Též **diskusní klub** ve mně zanechal jistého červíka pochyb - jako by se vytratilo vnímání jazyka literatury a jazyka divadla. Existují přece skripta a odborná literatura, a i když chápou, že pro mnohé to může být „těžké čtení“, přece jen by všem, kteří se zabývají vědomou tvorbou inscenací dětského divadla, stálo za to, přečíst si knížečku od Ludka Richtera Literatura, divadlo a my (vydal v roce 1985 ÚKVČ a KKS Hradec Králové a v knihovnách bývala snadno k zapůjčení). Pojmy a význam a smysl jazyka literatury a jazyka divadla je v ní podán velmi přístupně, a možná by mnohým usnadnila trasy napříč poledníky umění při objevování Ameriky. Když už jsem na začal diskusní klub, chci ještě říci, že je dobře, že se jej nezúčastnili vedoucí souborů, neboť diskuse by se stáčely na „hodnocení“ inscenací, což nebylo jeho smyslem. Měli - mohli by jej ale navštěvovat ti členové souboru, kterým už je - bylo patnáct. Účast děvčat z Uherského Hradiště a ze Zlivi mě v tom utvrdila. Nevím, ale opravdu nevím (i když za uplynulých jedenáct let se určitě vyzkoušelo mnoho modelů), zda je vhodný v tak širokém záběru. Možná by to vyřešily diskusní kluby dva. Soudím, že smyslem diskusí je nejen otevírat otázky nad uvedenými inscenacemi, to jest hledat odpovědi na Co - Jak - Proč, ale i konfrontovat své názory, a eventuálně postupovat od dojmů po přesnější pojmenování. Avšak stejně důležitým, jestli ne důležitějším smyslem diskusí je, aby se vůbec mnozí seminaristé odvážili otázky a odpovědi vyslovit. Jde tedy o zlomení zbytečného ostychu, vzepření se obavám, že řeknu..., a zároveň učení se, jak zformulovat do roviny slov to, co nám v hlavě běží v několika plánech. Svým úvahám přece jeden každý uvnitř sebe rozumí, ale často nedostatek odvahy vzhledem k okolí zabraňuje nalézt způsob, jak překlenout mezery mezi obrazovými a racionálními plány souběžných myšlenek, jak propojit vrstvy,

a následně sdělit ostatním, co dotyčného napadlo, o čem mu běží. Může být, že někdo se raději uzavře do neproduktivního - směrem k němu - mlčení. Menší počet diskutujících má větší šanci navodit jistou intimitu a sounáležitost, takže by mohlo dojít k otevírání se. Žádný názor není zanedbatelný, když už pro nic jiného, tak proto, že dotyčný, který ho vyslovil, konečně učinil první krok. A navíc, žádný učený z nebe nespadl, a všichni neustále procházíme, podstupujeme cestu k poznání. Nějak jsem se rozohnil, ale smysl a situaci diskusí takto vnímám. Navíc, když divadlo nemá žádný recept, návod, normu, který lze nastudovat jako dopravní předpisy - i když ani jejich znalost z nikoho neudělá řidiče. Ale kdoví, třeba tyto moje pocity účastníci diskusního klubu tak nevnímali, možná jsem neměl dostatečný odstup, prostě, jen jsem pocítil potřebu sdělit, co mi na toto téma napadalo. Ale též musím říci, byť to zní protikladně, že ze tří diskusí (takže procentuálně je to 50 na 50) jsem měl příjemný, uspokojivý pocit.

Další skutečnost, kterou jsem během přehlídky zaznamenal, je **podivné mateční rodů**. Jistě, dívek, holek, žen je prostě převaha, ale tento fakt by neměl být omluvou pro ty inscenace, které se tváří, že se nedá nic dělat, že to tak je. Někde na počátku přece není jen pouhý výběr,

co budu hrát, ale též, o čem to budu hrát. To znamená posléze nalézt v některém z použitých výrazových prostředků zdůvodnění, proč chlapec hraje dívka. Najít smysl, který chci sdělit. Příkladem Mirkovi Slavíkovi stačí pouhý klobouk, aby nám přes něj oznámil, že ten kdo jej má, je prostě mužský, a nikdo z nás nad tím nebádá. Proč? Protože v inscenaci O černém beránku a bílém vlkovi nám zvolené téma sděluje takovým jazykem divadla, v němž rod jako takový není v jevištním provedení tím podstatným elementem.

Co se samotných inscenací a jejich tvůrců týče, opět v prvopočátku zapracovaly zezlátlé vzpomínky, a měl jsem pocit, že dříve byla situace na poli dětského divadla vyhraněnější. Nicméně, jak přehlídka pokračovala, uvědomil jsem si dvě věci. Za prvé, že letos, daleko více než tenkrát, se směřuje k výraznějšímu divadelnímu tvaru, než jen ke korálkovému přizpůsobení etud a cvičení na zvolený text. Tato tendence - bez ohledu na beztak pofiderní dělení na recitační a divadelní vystoupení - se sebou přináší možnost srovnat či sjednotit kritéria estetická i etická, i když se tím zároveň prokazují disproporce mezi schopnostmi vedoucích souborů vytvořit regulérní divadelní tvar. Avšak, pokud tento trend bude trvat, přiznávám, že je mi sympatický, neboť v něm se pro mne zhodnocují všechny aspekty v dramatické výchově obsažené. Za druhé, že vyhraněnost, a ne zanedbatelná, přece jen existuje, takže všichni účastníci Dětské scény se mohou přece jen k čemuś vztáhnout. Pro mne v dnešním dětském divadle existují tři osobnosti, které zároveň reprezentují tři zajímavé proudy. Jsou to: Roman Černík s divadelností smysly nahmatatelnou - nakonec jeho pojmenovávání světa divadlem se nerealizuje jen přes tvorbu s dětmi; dále pak lyrizující - a tak v souřadnicích plus i minus provokující a podněcující Irena Konývková; a samozřejmě Miroslav Slavík, k jehož tvorbě zajisté není třeba dalších přívlastků.

Nuže, myslím, že jsem již zcela vyčerpal svá ohlédnutí přes obě ramena za Dětskou scénou '97. Ba ne, nevyčerpal. Ještě musím dodat, že jsem tuze rád, že jsem se jí mohl zúčastnit. Takže ještě jednou tfuj, tfuj, přes obě ramena, aby všechny mýtické bytosti, jež nás střeží, byly nakloněny tomuto způsobu orby na liše dědičné, která je dnes opět zanesena podivnými balíčky a paklíčky těžších kamene od pochybného, krátkozrakého božstva Pragmy.

Vladimír Zajíc

ZE ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY POROTY 40. ROČNÍKU LDL

... Libochovické divadelní léto oslavilo své čtyřicátiny. Charakter přehlídky se během těchto úctyhodných čtyřiceti let různě proměňoval. Po ročnících, jimž jediným společným tématem byla snaha organizátorů neztratit kontinuitu přehlídky, se dnes již po několikáté věnuje humoru a zábavě. Kvalitní humor a zábava jsou jedním z hlavních kritérií výběru inscenací pro soutěžní část záviděníhodného kulturního programu, který vždy s nadcházejícím létem připravují divadelní nadšenci v Libochovicích svým spoluobčanům.

Na Libochovické divadelní léto přijíždějí soubory s inscenacemi žánrově, stylově i jinak těžko srovnatelnými. Jestliže hlavním cílem souborů a jejich inscenací je především diváka pobavit, pak porotě LDL zůstává udělovat ceny podle toho, jak se tomu kterému souboru podařilo právě v tento okamžik, právě tady, v Libochovicích, diváky pobavit a jak adekvátní prostředky k tomu byly použity.

Prvním soutěžním představením 40. ročníku Libochovického divadelního léta byla inscenace Divadelního souboru MAJ Praha UNOS V NEAPOLI italského dramatika Aldo Nicolaje. Tato jednoduchá anekdota trpí bohužel mnohomluvností, rozvíjí řadu vedlejších témat, která pro základní situaci nepřinášejí nic nového. Divadelní soubor MAJ úskalí textu správně vycítil a podle svých možností hru maximálně seškrtnal. Úskalí, které spočívá v průhledné a v zásadě naivní zápletky, se však bohužel nevyhnul. Režie se pak soustředila na herecké výkony, které jsou tradičně ozdobou práce tohoto známého souboru.

Divadlo NAD KINEM Městského kulturního střediska Horní Moštěnice přivezl komedii izraelského autora Ephraima Kishona BYL TO SKRIVAN... Autor v této hře rozehrává principem konverzační i situační komedii vděčný nápad - nechává přežít slavné postavy světové dramatiky - Roměa a Julii a vrhá je do problémů manželství a rodičovství. Hra má neobyčejný náboj divadelnosti, který předpokládá inscenátory divadlem dostatečně poučené. Divadlo NAD KINEM takovéto inscenátory má. Přehledná režie, funkční scénografie, výborné herecké výkony - zejména pak oba protagonisté nás zaujmou svou technickou hereckou výzrálostí.

Soutěžní představení však bylo poznamenáno přenosem z typicky kukátkového prostoru do nedivadelního prostoru libochovického Domova důchodců. Ztratilo razanci, postrádalo přesnější temporytmus, ostré stříhy, pointy. Celkový dojem také ovlivnil problém nedostatečného světelného parku. Ukázalo se zkrátka, že „divadelnost“ ve hře i v inscenaci zakódovaná s divadelním prostorem úzce souvisí.

Rojasovu CELESTINU v razantní úpravě Daniely Weissové a Zdeňka Ipsera přivezlo do Libochovic Turnovské divadelní studio. Příběh o kuplíře, o jejím smutném konci a o dalších tragédiích ve městě Solamance uprostřed moru, má mnoho problémů obsažených již v samotném textu. Úprava pak bohužel řeší jen některé z nich. Inscenace se totiž zásadně láme na dvě zcela odlišné poloviny. První polovina zavádí diváka do světa humoru - především obsazením hlavní ženské postavy mužem, dále pak jednotlivými výrazovými prostředky z oblasti nadsázky; - bavíme se, fandíme postavě, prostřednictvím právě oné divadelní nadsázky věříme jinak těžko uvěřitelné naivitě hlavního mileneckého páru. A potom, ve druhé polovině, se najednou nadsázka vytratí, objeví se realisticko-psychologické prvky a kýžená tragická bohužel nezafunguje. Nefun-

guje, neboť tento inscenační zlom není jenom zlomem v příběhu, je především zlomem v žánru. Klíč, podaný divákovi na začátku, nedokáže odemknout na konci. Jednotlivé tragické scény - scény smrti - nepůsobí, nepřinášejí důvod k zamyšlení.

Za zmínku stojí velmi zajímavá scéna, nesoucí jasný, výtvarný rukopis svých autorů. Bohužel i v tomto případě soubor poněkud doplatil na stísněnost hracího prostoru libochovického Domova důchodců.

Víceméně „domácí“ Rádobydivadlo Klapý připravilo do soutěžního programu 40. ročníku LDL komedii ZA SCÉNOU. Fraynova hra je skvělou komedií o divadle, a nejen o něm. Rádobydivadlo a jeho členy jsme byli dosud zvyklí vidat spíše v tragických nebo tragikomických rolích v silně expresivním inscenačním principu. Je však jasné, že Rádobydivadlo má i na komedii. Má zkušené herce, technicky velice dobře vybavené, má režiséra s vyhraněným divadelním názorem, má kvalitní spolupracovníky, kteří si poradí se scénou i s kostýmy. Např. obtížné scénografické řešení hry ZA SCÉNOU vykazuje profesionální úroveň jak v návrhu, tak v jeho řešení. Inscenace ZA SCÉNOU (při své 1. repríze) však nebyla bez problémů. Malé rozlišení jednotlivých postav frašky od jejich představitelů - herců jakési podivné herecké společnosti, nepřesnost v načasování gagů a point, nedostatečné prokreslení vztahů, nedostačující rozdíly mezi kostýmem postav a jejich „civilem“.

DIVOTVORNÝ HRNEC, slavný americký muzikál v mile počestné verzi pánů Voskovce a Wericha, předvedl v soutěžním programu Divadelní soubor Jiřího Voskovce ze Sázavy. Inscenátoři vsadili na jednoduchost, místy až naivitu, která koresponduje s předlohou - zkrátka nesnažili se

o vytvoření dnes tolik frekventovaného žánru - muzikálu se vším, co k němu patří. Malá kapela, nedokonalé pěvecké hlasy, téměř absence choreografie, jednoduchý náznak dekorace, náznakové kostýmy, absolutní spolehnutí se na text a jeho konverzační nosnost, nepsychologizování; zkrátka DIVOTVORNÝ HRNEC na jaký máme my (tedy oni, ze Sázavy) právě dnes a právě tady. Tento estrádní, revuální přístup byl podřízen otevřeným pódiem sálu Kulturního domu v Klapý, v tomto spojení pak zapůsobil jako jakási „lidová veselice“, rezonoval s hledištěm, vyvolával vlny smíchu i nostalgii nad starými známými songy.

Posledním soutěžním představením 40. ročníku Libochovického divadelního léta byla italská komedie KAVIAR NEBO COČKA v podání DS Městského kulturního zařízení z Horšovského Týna. Patří k řadě současných komedií italské proveniencie, které s laskavým humorem pohlíží na každodenní lidské problémy. KAVIAR NEBO COČKA je konverzační komedií a soubor z Horšovského Týna se jí zhostil velmi dobře. Mezi amatérskými soubory totiž patří k ojedinělému jevu - konverzačním komediím se věnuje programově již několik let. Výsledky tohoto usilování jsou patrné - velmi dobré herecké výkony (obzvláště v dámské části souboru), znalost zákonitostí žánru z hlediště režie i scénografie - to všechno jsou předpoklady pro dobrý inscenační výsledek na straně jedné a pro příjemný divácký zážitek na straně druhé - právě tak, jak se stalo v Libochovicích.

CENY:

Cena za nejlepší inscenaci 40. LDL: **Kaviár nebo čočka**

Cena za nejlepší ženský herecký výkon: **Jaroslava Mikešová** (Unos v Neapoli)

Cena Vladislava Kaspera za nejlepší mužský herecký výkon: **Jaromír Holfeuer** (Za scénou)

Cena za režii: **Zdeněk Lahoda a Václav Kuneš** (Kaviár n. čočka)

Cena za scénografii: **Pavel Hurych** (Za scénou)

Cena Jana Holfeuera za mladý talentovaný výkon: **Eva Langová** (Kaviár)

Cena diváka: **Za scénou**

Kateřina Fixová

DS NAD KINEM Horní Moštěnice / Byl to skřivan... Foto: Ivo Mičkal

XL. ROČNÍK LDL

(Libochovické divadelní léto)

NETRADIČNÍ POKRAČOVÁNÍ V TRADICI aneb ZASE ŠRÁMEK

Jako každý rok, patřil i letos začátek léta Fránu Šrámkovi a jeho Sobotce. Nesl se v poněkud slavnostnějším duchu, neboť od básníkova narození uplynulo 120 let. Je to jistě úctyhodné výročí a všichni účastníci si je chtěli připomenout. Studenti pedagogických a filozofických fakult alespoň tím, že si povinně pro práci v dílně připravili také jeden Šrámkův text. Katedra literatury pražské Pedagogické fakulty zajistil čtyři odborné přednášky na šrámkovské téma. V nich kromě řady zajímavých postřehů ale nechybělo konstatování, že tento buřič a melancholik je dnešním milovníkům poezie už poněkud vzdálený. Tato skutečnost se projevila zejména na závěrečném večeru fakult, kde jsme slyšeli Šrámkovy verše pouze třikrát. Ostatní amatérští recitátoři dali přednost těm, jejichž texty jsou dnešní mladé generaci asi bližší. Bylo to patrné nejen podle výběru autorů (Orten, Kainar, Macourek, Chlebnikov, Prévert), ale cítili jsme to i ze způsobu recitace, v němž nechyběla invence, nefalšované nadšení a samozřejmě také humor. Velký podíl na pozitivním dojmu, který jsme si z poslechu odnášeli, měli nejen jednotliví vedoucí seminárních recitačních dílen z řad profesionálních umělců, ale především vysoká úroveň dramaturgie a režie.

Smyslem setkávání studentů (letos jich bylo třicet osm) na Šrámkově Sobotce je nejen recitace, ale především učit se pracovat s uměleckými texty. Již druhý rok se soboteckých seminářů zúčastňuje pedagožka DAMU Lenka Fišerová, která zde vede hlasovou poradnu. Její zásluhou si studenti mohou zdokonalit kultivovaný mluvený projev.

V Sobotce se ovšem nesetkávají pouze studenti a pedagogové, ale také knihovníci, kteří v rámci Knihovnického týdne pořádají rovněž přednášky a spolu s EXODEM jednu celodenní exkurzi.

Kromě seminárních dílen a odborných přednášek je každoročně zajištěn bohatý večerní program. H. Maciuchová, E. Balzerová, J. Vlasák a L. Frej se letos představili ve hře A. Millera Poslední Yankee, Š. Rak a A. Strejček v programu Dobrý večer, pane Fráňo Šrámků. Tradičně nechyběla H. Kofránková a J. Šlupka Svěrák tentokrát s poezií a písněmi B. Okudžavy. Viděli jsme studenty III. ročníku Soukromé herecké školy z Prahy 4 v pořadu Ej láska, láska a členy RSŠD v Shakespearově Snu noci svatojánské a řadu dalších profesionálních i amatérských umělců.

Největší a oprávněný úspěch však v rámci večerních pořadů měla soutěž ve znalostech o životě a díle Fráni Šrámkovi nazvaná O POKLAD HUMPRECHTA JANA ČERNÍNA Z CHUDENIC. Připravil ji a s vtipem a šarmem uváděl Ondřej Hausenblas.

Svým způsobem ojedinělá regionální kulturní akce Šrámkova Sobotka se od letošního roku může pyšnit - byla jí udělena záštita UNESCO. Do financování se tato skutečnost sice nepromítne, ale může být výzvou pro sponzory. Díky nezištnému úsilí soboteckých, pražských i ostatních organizátorů a účastníků měla letošní 41. Šrámkova Sobotka opět neopakovatelnou atmosféru. Nebývá, než se těšit na příští.

Zuzana
Žitná
Pedagogická
fakulta,
UK Praha

VE ZNAMENÍ STŘÍBRNÉHO VĚTRU

První prázdninový týden mají knihovníci, učitelé a studenti filozofických a pedagogických fakult a další příznivci českého jazyka a literatury spojen se Sobotkou, Humprechtem, Plakánkem a hlavně s Fráňou Šrámkem, neboť začíná jejich setkání na Šrámkově Sobotce.

Po mnoha létech se do programu vrátil Fráňa Šrámek a jeho Stříbrný vítr účastníky provázel celý týden od neoficiálního nedělního zahájení znělkou ze stejnojmenného filmu, na němž všechny uvítal Jeník Raktin se Slávkou, rozdávaly se koláče s tvarohovým Humprechtem a na závěr si celý sál zazpíval „hymnu“ Šrámkovy Sobotky. Znáš já jeden krásný zámek v textové úpravě Fráni Šrámkovi. Motto letošní Šrámkovy Sobotky „... a přece Šrámek“ bylo důsledně naplněno v odborných přednáškách profesorů Pedagogické fakulty UK v Praze, v poetickém odpoledni, kterému letos cestu pozlatilo slunce, stejně jako v pořadu Dobrý večer pane Fráňo Šrámků na schodech pod Humprechtem, v němž vystoupili Alfréd Strejček se Štěpánkem Rakem. Lektory sobotecké dílny uměleckého přednesu Hana Kofránková, Aleš Vrzák a Libor Vacek do něj přispěli přednesem ukázek literární soutěže každoročně vyhlašované Okresním úřadem v Jičíně. Jiskřivé režijní nápady Hany Kofránkové, často podněcované „tou studentskou cháskou“ provázely celý program Šrámkovy Sobotky (režirovala 4 pořady, na dalších spolupracovala). Spolu s PhDr. Ondřejem Hausenblasem, zastupujícím Marka Ebena, který byl t.č. na Filmovém festivalu v Karlových Varech, připravili a vedli soutěž O poklad - tentokrát - Humprechta Jana Černína z Chudenic, ve které se 12 soutěžících (11 účastníků ŠS a slečna z publika) utkalo ve znalostech ze života a díla Fráni Šrámkovi. Pan překrý rozdával stříbrné větrové, slečna Klára úsměvy a přitom bedlivě počítala, pan doktor kladl otázky čím dál záladnější, leč soutěžící a jejich poradci věděli a nejvíc slečna z publika, která se pokladu zmocnila. Soutěž téměř organicky navazovala na Večer fakult, v němž studenti vystoupili s texty, které si připravili v dílně uměleckého přednesu. Jen málokterý z nich má za sebou zkušenosti recitátora, přesto svoji premiéru před publikem zvládli všichni. Představili se i jako muzikanti, zpěváci a tanečníci. Uchovají-li si tvořivost, k níž byli v dílně vedeni a kterou na Večeru fakult prokázali, i ve své budoucí učitelské praxi a mimoškolní práci s dětmi, mohou pozitivně přispět k oné už tak dlouho deklarované a pozitivní proměně české školy.

Letošní dílna uměleckého přednesu se konala již po třicáté a za ta léta jí prošlo přibližně 1200 studentů filozofických a pedagogických fakult. S mnohými z nich se setkáváme jako s vedoucími dětských souborů, ba i s autory učebnic. Rozhodně na svých školách patří k progresivní části pedagogů. O to víc je zarážející, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy od roku 1991 odmítá dílnu vyhlašovat a ekonomicky podpořit. I když se jí zčásti ujalo Ministerstvo kultury, je otázkou, zda při tvrdých úsporných opatřeních bude moci příští rok v této podpoře pokračovat, když jde do značné míry o zájem školský.

Začátek letošních prázdnin na Šrámkově Sobotce byl prodchnut nadějnou vůní Stříbrného větru. Jaký bude ten příští?

Jana Štefánková

Autorkou kreseb na této straně je Ivana Utinková

46. Loutkářská Chrudim, jak jsem ji viděl a zažil jako porotce, lektor a především jako divák

Ač pro letošek (vzhledem k plánované rekonstrukci) oplakána, očekávala postupně se trousící účastníky Loutkářské Chrudimi opět optimisticky sokolská stavba divadla Karla Pippicha. Připravovaná oprava byla (prý díky nějakým nesrovnalostem při vyhlášení veřejné soutěže) odložena, a tak se očekávaná prostorová nejistota přesunula kamsi do následujících let (tedy do oblasti tzv. SciFi). Dobrá. Aréna v nezměněné podobě: Divadlo Karla Pippicha s jeho velkým sálem¹, Malá scéna Divadla K. Pippicha² a Loutkové divadlo³. Tak a co se v ní odehraje?

Děni na festivalu se dá rozdělit na několik částí. Nejdůležitější je pochopitelně setkání představení, která byla nominována či doporučena z krajských přehlídek, tedy jakýsi „oficiální“ průřez loutkářskou scénou za poslední období. Avšak charakter festivalu je do velké míry pracovní a tak současně s touto přehlídkou probíhají semináře (či dílny) s nejrůznějším zaměřením. Je možné vidět představení mimo program - ať se již jedná o ta, která byla pozvána pořadateli, aby tvořila inspirační pozadí hlavní přehlídce, nebo jde o vystoupení těch, kteří se rozhodli vystoupit na vlastní náklady (například účastníci seminářů, nebo ti, kteří se z nějakého důvodu nezúčastnili krajských přehlídek a nebyli tedy nominováni oficiální cestou) - a konečně o všem, co se děje, se denně diskutuje na fóru úředně k tomu vymezeném (tedy za účasti poroty) i na fórech úřednímu požehnání vskutku vzdálených. V neposlední řadě je pak zrcadlem festivalu výborně zpracovaný zpravodaj „DIWAHADLO“⁴.

V první řadě se podívejme blíže na ta představení, která byla na festivalu k vidění díky doporučení krajských porot. Byla to: „Sadoděde, sadoděde...“ souboru Čmukaři z Turnova, „O pejskovi a kočičce“ divadla Rolnička z Kopřivnice, „Beránci a ospalý čert“ Spolku loutkářů z Loun, „Aj, já koza“ OPALu Opava, „O upovídání vrbě“ Spojáčku Liberec, „Brum-pohádka aneb výchova medvědů v Čechách“ Střípku z Plzně, „Jablko...“ Kapky z Plzně a „Křížová výprava“ ATŠI z Hradce Králové. Bohužel nemohli přijet svitavští - C (s představením „Bystrouška, liška“). Vzhledem k tomu, že jsem se festivalu zúčastnil jako jeden z členů poroty⁵ a vzhledem k tomu, že porota byla ve svých soudech většinou překvapivě jednotná, dovolím si opírat se o hodnotící příspěvky porotců uveřejněné v Diwahadle.

Sadoděde, sadoděde...⁶

Čmukaři z Turnova přivezli na fes-

tival tentokrát vlastně „jen drobnost“ pro dvě osoby. Spletitý (či spíše trochu zmatený) příběh o králi, který si zamlul, že v jeho království se ze všeho ovoce budou pěstovat pouze švestky (potažmo povidla) a který je napravován za pomoci nepříliš srozumitelné postavy Sadoděda (ten je pro změnu pro hrušky), hrají herec Jarda a herečkou Míšou střídavě s maňásky ve scéně - v jakémsi domečku, který se dá poněkud těžkopádně přestavovat na různé další objekty - střídavě na předscéně „živě“, a snaží se nás přesvědčit o jakési poloimprovizovanosti celého představení. Jenže po nějaké chvíli přibývá k dramaturgickým komplikacím v textu ještě komplikace další. Jaksi se nedaří odlišit, co je „nešikovnost“ hraná a co je skutečné nedopatření. Vtipná a variabilní scéna je najednou variabilní víc, než aby ji herci zvládli, nekonečné přestavby překáží plynulosti atd. To vše přesto, že je z aktérů patrná zjevná poučenost. „Herectví je to slušné, takové čmukařovské, s pěkným detailem, schopností počkat si, dohrát..., jen něco málo tomu tu chybí, tu přebývá, drží to dohromady tak na 95%; chybí pocit opravdické autentičnosti, která je u inscenace založená na hravosti a „vymýšlení si na jevišti“ nezbytná...“, píše ve svém článku v Diwahadle Luděk Richter, a pokračuje o několik řádků níže, „...dramaturgie se dá všelijak „šolíchat“, přizdobovat dečkami dobrého herectví či zajímavé scénografie... Ale chybí-li grunt, to vše i nakloněnost publika to dokáže jen na chvíli přizakrýt pro ty, kdo vidět nechtějí či neumějí.“ Pouhá zkušenost není to, co by divák mohl uspokojit a nudí-li se v příjemných plyšových sedačkách divadla Karla Pippicha...

O pejskovi a kočičce⁷

Pejsk a kočička pro nejmenší děti, to byla jiná káva. Lze-li o předchozím představení hovořit jako o (dejme tomu) nepovedeném divadelním představení zkušeného divadelního souboru, pak zážitek z Pejška a kočičky Kopřivnické Rolničky by se dal snad pojmenovat: dokonale podařený, výborně dílensky zpracovaný naprostý nevкус. Kamna, ve kterých se opravdu přikládá, plyšové loutky pejška a kočičky (maňasci) tvarově připomínající spíše kozy, než zvířátka Čapkových příběhů, avšak s nepostradatelnými disneyovskými čumáčky („...budeš tady, až se vrátím?...“). V první reakci na shlédnuté představení jsem do zpravodaje Diwahadlo napsal: „...vidíme... naprosto nepochopitelnou snahu o přešlání zcela srozumitelného a sentimentu vzdáleného textu ve snaze ho (snad - co já vím!) dítěti, kterému již bližší být nemůže, „přiblížit“. Josef Čapek tak dostává co proto, jednu zleva, druhou zprava, až zcela převálcován vytrácí se dílem pod tlakem dopsaného úvodního slova, dílem drcen infantilními texty monotónních písní (podbízivě složených a zpívaných v tradici „děkovačkových roztleskávaček“). Zbude alespoň příběh?“ a Marek Bečka dodává: „Tři krátké příběhy Čapкова pejška a kočičky od Rolničky z Kopřivnice můžeme hodnotit po zodpovězení jednoduché otázky: „Líbí se vám to, co pro děti dělá Dáda Patrasová?“ Řeknete-li „ano“, nečtěte dál. Jestli ne, pak se shodneme. ... Všechno je naslédle a v rámci socialistického realismu nebo naturalismu se dokonce poopravuje Čapkův text (v pohádce o smutné košilce se o chudou bílou košilku postarají ne andělíci, ale vypravěčka, apod.). Protože se tu estrádně zpívá, jsou dokonce

LS ČMUKAŘI Turnov / Sadoděde, Sadoděde...

Foto: Jaroslav Ipser

LSČMUKAŘI Turnov / Sadoděde, Sadoděde ... Foto: Ivo Mičkal

připsány veršíky - patřičně hloupé..."

Beránci a ospalý čert⁸

Tak to tedy vypadá, že se nám ta přehlídka nějak nedaří. Jeden kus se nepovedl, druhý jako by přilétl z jiné planety (kde ještě zuří padesátá léta) a teď... „Country, které zaznělo v úvodu, mě mylně uvedlo kamsi do amerických hvozdů, a chajda drnová trčící na scéně mě jen utvrdila v přesvědčení, že se bude jednat o příběh zálesáka a jeho malého stáda beránků. O ospalém čertu jsem zatím neuvažoval, abych si užil nějaké překvapení. Jaké překvapení však bylo, když se na scéně objevil někdo jako český Honza, stavící se do role odpovědníka, který po každém výstupu kamsi mizí, aby se znovu z nepochopitelných důvodů objevil a opět komentoval. Od té chvíle bylo velmi náročné vysledovat, o co vlastně jde. Beránci stavěli most nad rokli, kde spal čert, který ovšem spal někde úplně jinde. I při množství fantazie bylo těžké představit si, že mu beránci dupou nad hlavou. Strom ležící přes rokli byla patrně chyba technická, leč velmi zavádějící. Proč beránci stavějí něco, co už je hotovo? A odpovědník český Honza, který na závěr vpadl do děje smrtelným skokem do rokli, aby přistavil štaflíčky zachráněnému beránkovi, už jen uzavřel zmatený příběh bez

valného textu. HOWGH. Ó, jak jsem krutý!“, napsal Honza Vondráček o představení, které s marionetami na nitích v nepřehledné scéně (s faktickými chybami) odkrytě odvodili a odmluvili členové Spolku loutkářů z Loun, a dokonale tak popsal, co se před diváky odehrávalo. Zbývá dodat, že krutost mu nikdo nevyčetl a v diskusi byl podpořen většinovým hlasem nejen z řad poroty, ale i přítomných seminaristů.

Aj, já koza⁹

Nu, tak vida. Divadélko s množstvím chyb a chybiček; snad ani ten text není vlastně ono, ona ta koza je vlastně až moc umečená a ta loutka, když opustí ten zadní plán vlastně „nefunguje“, ale...!

Na tohle se dalo koukat, při tom se šlo pobavit, uť! Pohádka o mlsné, sobecké a vzpurné koze, která nejprve spase hospodáři co se dá (včetně záhonu růží) a přesto si jen stěžuje, která následně vystěhuje z domečku jeho oprávněného obyvatele, která všem, kdo mu přijdou na pomoc vyhrožuje, a která je nakonec po zásluze potrestána, budí v podobě zapsané Věrou Provazníkovou jisté otázky: Co dělá na dvoře jednoznačně nadbytečný plivník? Je nutné to nekonečné epické opakování sledu zvířátek, která reagují na vzniklou situaci? Nebo: nešlo by sled alespoň nějak urychlit? Soubor si s nimi nelámal hlavu, avšak zvolil čisté scénografické řešení, kterým převedl pohádku do takřka dvojrozměrné polohy (použil svislou textilní plochu s aplikacemi, tvořícími obraz statku a s výřezy, ve kterých se objevovaly jednotlivé loutky - maňásci s animovanými ústy - a neobával se „šlápnout do výrazu“ (hlavně u postavy kozy) co to dá. Odměnou byl (téměř úlevný) potlesk, tak odlišný od reakcí na předešlé zážitky.

O upovídáné vrbě¹⁰

Bum! Tak jsme to asi zakřikli. Tentokrát je to téměř klinický případ nemoci, kterou v publikaci „Mýtus divadla pro děti“ popisuje Alena Urbanová. Soubor sympatických a inteligentních lidí,

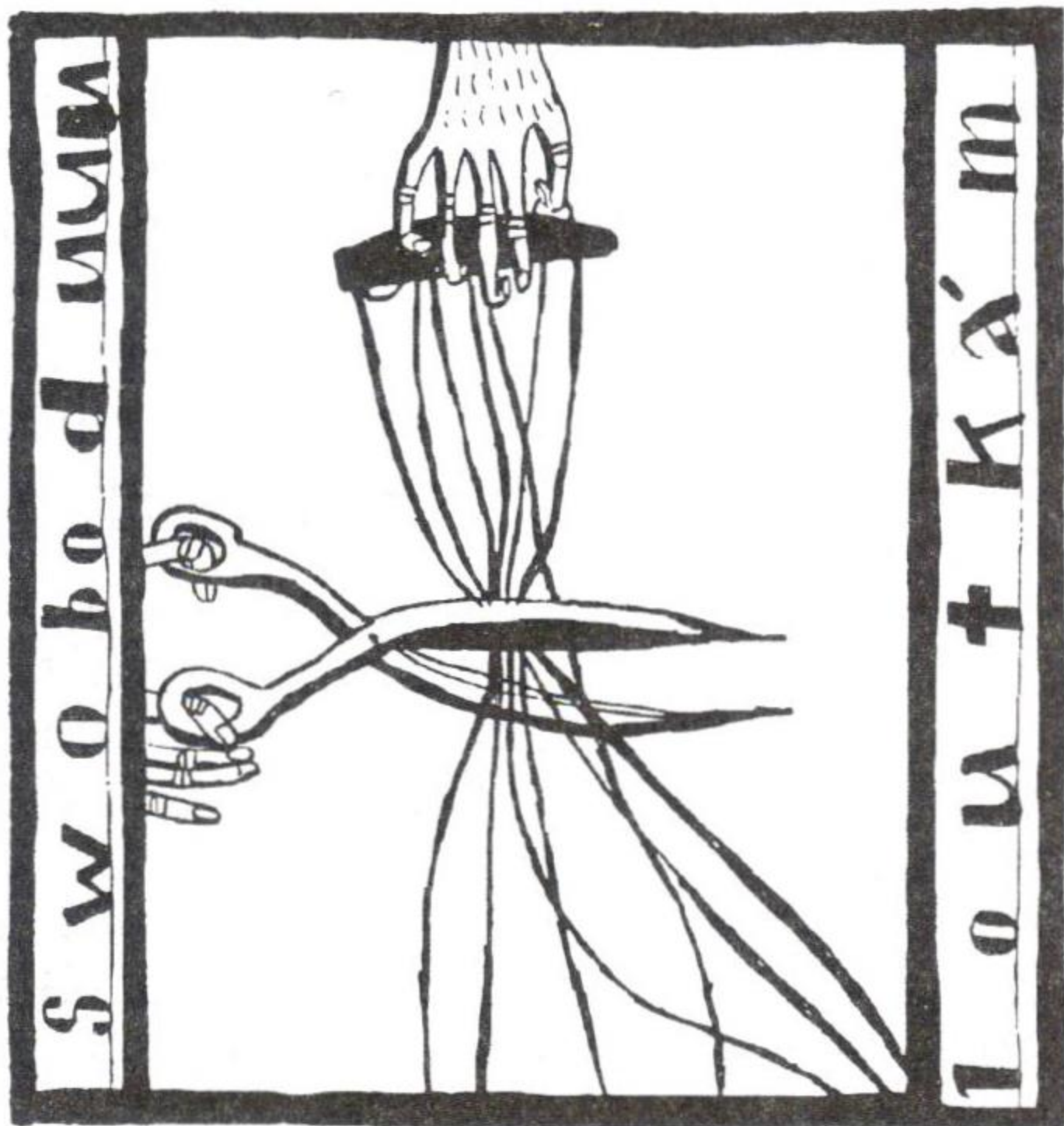
zcela podcenivší dětského diváka, předkládá mu neuvěřitelnou slátaninu nelogického pohádkového příběhu doplněného o Kašpárka a vzhledem ke zcela bezradné scénografii a režii mu kromě nepříliš šikovného odvyprávění příběhu neukáže prostě nic. Přestože si soubor volí pro svou práci marionety na nitích - tedy možná technicky nejkomplikovanější loutky, které jako by volaly po rafinovanějším využití - po vodičské stránce předvede jen víceméně oko neurážející řemeslo. Projekt, který je dramaturgicky, scénograficky i režijně zcela bez ambicí (pravděpodobně vlivem zásadního podcenění dětského diváka) končí tam, kde skončit zasluhuje - v nezájmu.

Brum - pohádka aneb výchova medvědů v Čechách¹¹

Tak. A je to. Konečně divadlo, divadlo dobré, na úrovni, kterou by bylo možné prezentovat na kterékoli profesionální scéně. Uffffffffff! Konečně si ti, kteří přijeli plni iluzí a jsouce postupně o ně připravováni, začínali slevovat ze svých nároků, oddychli. Je radost hledat v diskusi „mouchy“ na něčem, co snese běžný divadelní slovník bez nutných „ale“. Příběh o lásce a rodičovství, příběh o rodině a bezpečí, příběh lidský (nebo snad medvědí?) vyprávěný se vkusem, který zabraňoval upadnutí do sentimentu. V profesionálně navržené i zhotovené funkční scéně, které by se dala vytknout snad jen labilita některých nosných prvků, se odehrává příběh lásky medvěda a medvědice (loutky typu manekýn), jejich zimního spánku, ve kterém se narodí medvíďata (tatínkův sen o bříšku medvědice, které roste a roste po neúměrném požívání medu je předveden v něžné stínohře na prosvícené kůži bubnu tvořící nad spícími medvědy obraz měsíce), rozporu mezi tatínkovým a maminci-ným viděním světa a tedy i výchovy, tatínkův odchod od rodiny i závěrečné semknutí všech vstříc nebezpečí (zlý medvěd Krut'as). Máme-li být spraved-

Kresby k tomuto článku jsou převzaty ze zpravodaje LCH, jejich autorem je Marek Zákostelecký

liví, uved'me, že v samotném závěru již použité prostředky nereagovaly a že v dramatických situacích představení mírně vázlo. Přesto však: kdyby mělo být pro všechny amatérské loutkáře toto představení latkou, ke které by se vztahovali, jistě by to jejich úroveň pozdvihlo.

Jablko¹²

Divadelně předvedená diskuse na téma prvotního hříchu byla bohužel poměrně mrtvým tvarem a la these. Jediné oživení přinesly vložené scény - demonstrace prostřednictvím nejjednodušších maňásků - totiž nahých rukou. Bohužel, ani ty nebyly příliš důsledné. „Zajisté, že biblické podobenství neskýtá mnoho příležitostí k nevázanému veselí, ale určitě k osobnějším vidění než nám bylo předloženo. Vzniklé představení má jakousi akademizující hodnotu, ale od nastupující generace bych očekával větší atak.“, píše o představení do Diwahadla Pavel Kalfus a na závěr dodává: „Je to taková školská etuda na dobré úrovni, zřejmě i slušně oživená, ale...“. Pro ty, na něž přes překážky příliš oproštěného, jakoby vypreparovaného tvaru, přesáhla upřímná snaha souboru sdělit nám své téma jako něco nesmírně důležitého, byl zážitek snad uspokojivý. Protože se to ale ve většině případů nepovedlo, nezbyvá než doufat, že nezdar souboru, který zjevně touží po vyjádření a který (zdá se) má i nějaký ten potenciál, neublíží, a naopak pro něj bude na jeho cestě poučením.

Křížová výprava¹³

Jako když grafik pro pobavení přátel nakreslí něco legračního, něco nad čím se jeho přátelé - rovněž grafici - od srdce zasmějí. Anekdota, nic víc, avšak zahrnaná s nenucenou noblesou. Známy příběh o křížákově, který si do válek vezme dveře od svého hradu, aby mu je nikdo mezitím nemohl vylomit a vloupat se tak k němu, který tyto dveře použije v bitvě (Saraceni poživši projímadla se domnívají, že jde o dveře od záchoda a jeden po druhém tak padají do léčky) i na zpáteční cestě (dvě otevřená křídla dveří

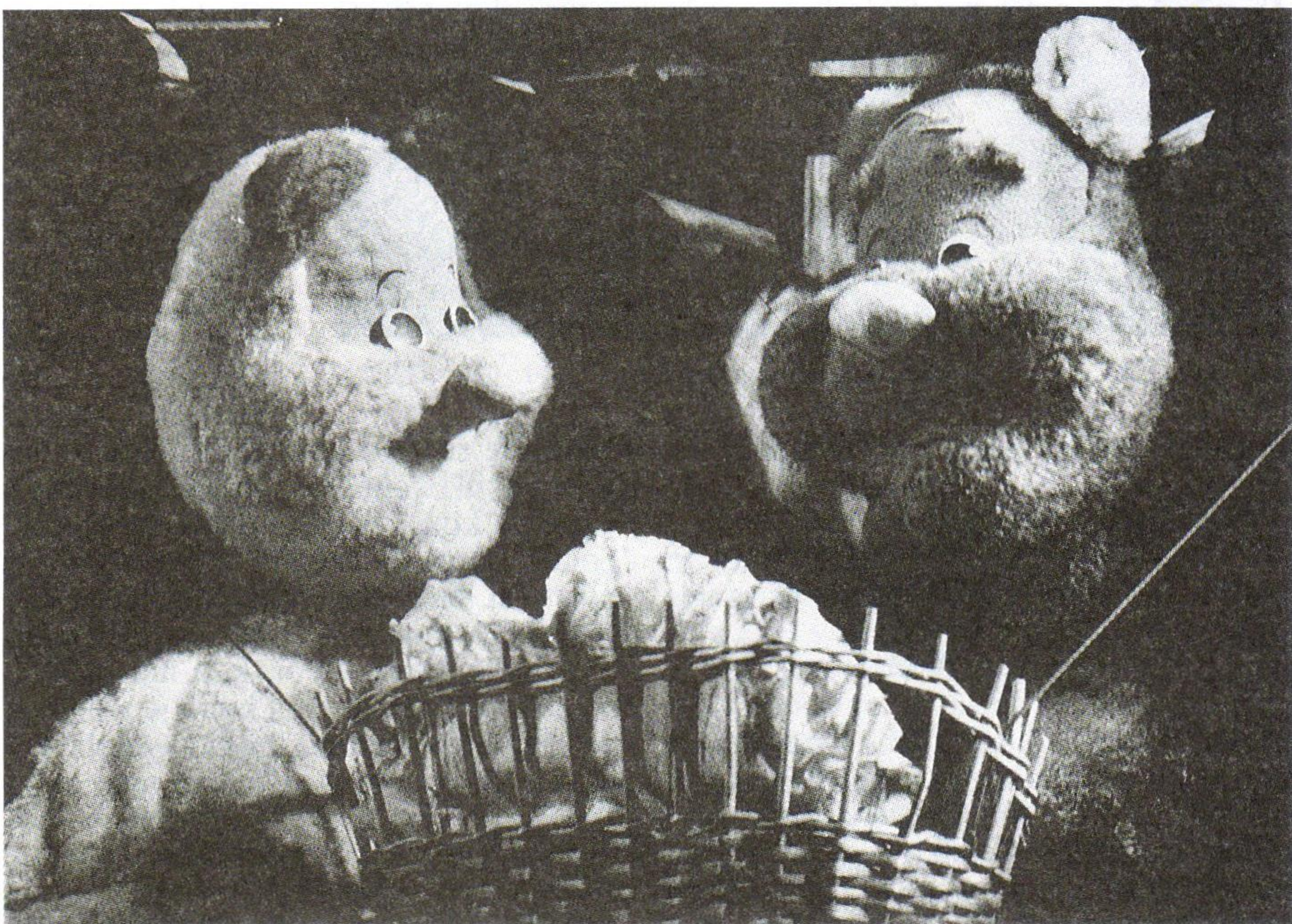
= průvan, a tak se v poušti neupekou)... Zahráno je to se záměrným naivismem v maličkém kukátku dětského loutkového divadýlka s radostnou ledabylostí. Přesto Luděk Richter poznamenává: „Potěšení (nevím, zda i mladého recesního absurdisty Reného¹⁴, rozhodně však mé) kazí jen pár nedůsledností. Prvou z nich je poněkud „měkké“ držení temporytmu a nepřesnosti v herecké sebestylizaci, v níž je nejdůslednější Zdeněk Tesař. Druhou pak neúplná srozumitelnost některých situací. Kam a proč běží Saraceni, tuší asi jen ti, kteří znají předlohu, a proč se při útěku postupně ztrácejí, pak ani ti ne.

Tolik tedy k „povinným cvikům“. Zbývá se zmínit o tom, co bylo jaksi navíc. Vynechám ve svém článku (a doufám, že mi to čtenář nebude mít za zlé) zážitky nepříliš povznášející, jakými bylo vystoupení divadla Vhlavědrát z Prahy s pohádkou Vo Honzoj ze Lhoty, která se vskutku nevyvedla, ani se raději nebudu vyjadřovat k vystoupení

programu. Ani opravdu vynikající a svébytný herecký projev nemohl zastřít, že představení je v podstatě nerežírované a že je zrazováno scénografií, avšak měl-li prostor k vyjádření (totiž - nepřekážela-li mu zrovna snaha o inscenování), zazářil a přinesl publiku skutečné potěšení.

Vystoupením, které vzbudilo diskuse bylo představení souboru **Běžná hlava z Prahy s Uváznutím**. Soubor se pokusil na jevišti vytvořit jakousi rekonstrukci osudu Kryštofa Kolumba především s ohledem na jeho prožívání svého vlastního osudu. Systém použitých znaků byl ovšem tak komplikovaný a zároveň nedůsledný, že znemožňoval vůbec jen sledovat o čem se vlastně jedná. Představení našlo i své zastánce a dlužno zmínit, že především hudba (živá elektrická kytara a trubka) pomáhala vytvořit velmi sugestivní atmosféru.

Další inspiraci přinesly děti z **Humpolce (soubor Kapka) v japonském příběhu od Kusujama Masao O starčekovi, který dával rozkvést stromům**. Obecně bylo kladně přijímáno

LS STRÍPEK Plzeň / Brum-pohádka aneb Výchova medvědů v Čechách
Foto: Ivo Mičkal

divadla KRAB z Prahy („Jak lišák k boulim na hlavě přišel“), které bylo obecně pasováno na nejjednodušší propad, a pozastavím se u těch představení, která vzbudila ohlas kladný, či alespoň povzbudila diskusi.

Celý festival se započal opravdu zajímavým představením **divadla Dagmar z Karlových Varů**. Jediná herečka **Hana Franková** nám zahrála na základě textů **Zdeňka Šmída Mezi dvojím zasyčením aneb vyprávění druhé**. Jako režijní a scénografická spolupracovnice je zmiňována **Ivana Špundová**. Představení patřilo mezi ty „inspirativní“, přizvané k doplnění festivalového

humánní téma a výborný loutkovodický výkon dívky hrající pejska; zapojení poměrně velkého množství dětí do příběhu, ve kterém si však roli zahrají jen nemnozí, někteří diskutující napadli. „Pochybujeme o tom, že malé děti jsou legitimním scénografickým materiálem“, formuloval svou výhradu **René Levínský**.

Divadlo RÁMUS z Plzně vystoupilo mimo program přehlídky s inscenací **Rámus kolem Villona**. Úpravu a režii přiznává **Zdena Vašíčková**, scénografii vytvořila **Kristýna Nesvedová** a hudbu složil **Jakub Vašíček**. Představení, ve kterém se v příběhu soudu s **Francoisem**

LS STRÍPEK Plzeň / *Brum-pohádka aneb Výchova medvědů v Čechách*

Foto: Eva Hajšmanová

Villonem střídají živí herci s loutkou, budilo dojem jakéhosi zmatku. Málokdo pochopil beze zbytku klíč právě k onomu střídání. Byli tací, kteří nebyli schopni akceptovat postavu reprezentující (snad) Villonovo svědomí, málokdo uvěřil naléhavosti Villonových veršů ve zpívaném podání. Mnozí nerozuměli textu a častou výhradou bylo to, že z celého představení vyšel Villon jako obyčejný banální opilec a nikoli jako básník. Domnívám se, že ambiciózní tvar dává tušit značnou potenci souboru, toto představení však považuji za (poměrně čestnou) prohru.

Z jiného soudku k účastníkům festivalu promluví vystoupení neslyšících mladých dam z Brna. Jejich *Povídám, znakuji pohádku*, na základě pohádek *Boženy Němcové* zrežirované Zojou Mikotovou, byl zcela nevšední zážitek. Divadlo pro smíšené publikum (slyšící/neslyšící děti) fungovalo zcela bez problémů. Intenzivní komunikace těch, kteří jsou právě v této oblasti handicapováni až do krajnosti, i jakýsi etický zážitek, se slily v jedno: naprosté a odevzdané přijetí. Zbývá dodat, že představení nyní „provozuje“ divadlo V 7 1/2 z Brna a že většina neslyšících hereček se věnuje studiu dramatické výchovy neslyšících na brněnské JAMU.

Poslední představení, o kterém bych se rád zmínil, je jedno z těch, které „přicestovalo“ na vlastní náklady. *Cervotočí čaj* přivezl ze Cvikova a představil se s ním soubor *Divadlo loutkových omylů*. Neuvěřitelně živé představení - skutečná radost zkoncentrovaná do divadla. Naivní příběh o opilých námořnících, kterak se do světa vydali a kterak zbohatli a na závěr se dočkali šťastného rodinného života byl hrán s lehkostí. Ne-

jen legrace, ale i legrace z legrace, nejen parodie, ale i zparodovaná parodie a ještě trochu legrace... U těch, kteří nebyli, tak jako my, porotci a lektori, povinnosti respektovat pravidla hry (postupová přehlídka) a mohli si dovolit srovnávat křížem - oficiální-neoficiální se zařadil *Cervotočí čaj* na samý vrchol přehlídky, někam poblíž „soutěžního“ *Brum* (ač jde o zcela odlišný žánr).

Na závěr verdikt poroty:

CENY 46. LOUTKÁŘSKÉ CHRUDIMI

celostátní přehlídky amatérského loutkářství:

- Loutkářskému souboru STRÍPEK Plzeň za inscenaci *BRUM-POHÁDKA ANEB VÝCHOVA MEDVĚDŮ V ČECHÁCH*
- Ivaně FAITLOVÉ A KOLEKTIVU SOUBORU STRÍPEK Plzeň za režii a loutkoherectví v inscenaci *BRUM-POHÁDKA ANEB VÝCHOVA MEDVĚDŮ V ČECHÁCH*
- Mileně JELÍNKOVÉ za scénografii inscenace *BRUM-POHÁDKA ANEB VÝCHOVA MEDVĚDŮ V ČECHÁCH*
- R. PALÍČKOVÉ za výpravu k inscenaci *AJ, JÁ KOZA*
- Porota dále uděluje MINICENU Loutkářskému souboru AŤSI ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové za osvěžení scénickou anekdotou *KŘÍŽOVÁ VÝPRAVA*

Čert ví, čím to je, snad tím, že loutkoherec na rozdíl od činoherce vkládá mezi sebe a diváka nějakého toho kašpara, nebo snad z nějaké menšinové soudržnosti (my milovníci zpěvných kanárů musíme držet pohromadě); kdykoli jsem na Loutkářské Chrudimi, cítím zcela mimořádný pocit sounáležitosti, který na jiných akcích podobného druhu nebývá (nebo minimálně nebývá tak silný). A

tak, ačkoli (jak jste jistě vyčetli z předchozích řádků) se zázrak nekonal a průměrná úroveň představení na festivalu byla spíše politováníhodná vzhledem k tomu, že by mělo jít o to nejlepší, co se za rok urodilo, příkládám své soukromé pozvání na příští 47. Loutkářskou Chrudim. Ať už bude úroveň jaká bude, nemyslím, že byste odjžděli zklamání.

Akram Staněk

¹ Pro ty, kdo v Chrudimi nikdy nebyli: pohodlné plyšové řady, jeviště, opona, kapacita (odhadem) 400 míst.

² Sálek v suterénu výše zmíněné budovy s kapacitou tak kolem šedesáti tvrdých židlí (tj. 80 tisících se diváků). Spíše pódium než jeviště, prostor komorní, téměř avantgardní.

³ Divadelní sálek tak pro sto dvacet diváků, asi metr vysoké jeviště s šířkou kolem pěti metrů a hloubkou snad čtyři metry. Šatna herců pod jevištěm, v předsálí okénko s občerstvením.

⁴ Zde nelze pominout pochvalu celé redakci jmenovitě, tak, jak se sama podepsala. Redakce: REDAKTORSKÝ... PĚTRA KOSOWÁ, FRANTIŠEK KASKA, NAŠ MLADĚJ: PETR PELCL, WYTWARNICKEJ; MAREK ZÁKOSTELECKÝ, SPOLUPRÁCE: JIŘÍ KADERÁWEK.

⁵ Porotu tvořili: Marek Bečka, Pavel Kalfus, Mirek Slavík, Akram Staněk, Jan Vondráček a Luděk Richter jako její tajemník.

⁶ Autor: Daniela Weissová, Jaroslav Ipser, Romana Zemenová, režie: J. Ipser, D. Weissová, scénografie: J. Ipser.

⁷ Autor: J. Čapek, úprava a režie: A. Svobodová, scénografie: Metoděj Beran, hudba: Fr. Mixa.

⁸ Autor: Jiří Jaroš, režie a scénografie: Milan Raška, J. Hájek, hudba: Josef Gunar.

⁹ Autor: Věra Provazníková, režie a scénografie: Milan Raška, J. Hájek, hudba: Josef Gunar.

¹⁰ Autor a hudba: Karel Čavojský, režie: Rudolf Krause, scénografie: soubor.

¹¹ Autor a hudba: Ivana Faitlová, režie: I. Faitlová a soubor, scénografie: Milena Jelínková.

¹² Autor: V. Juranková, úprava a scénografie: soubor, režie D. Jandová, hudba: Jiří Vopat.

¹³ Autor: P. H. Cami, úprava a režie: Jiří Polehňa, scénografie: soubor, hudba: Zdeněk Tesař.

¹⁴ René Levínský, dramatik, režisér a duchovní otec divadla Nejhodnější medvídci, který spolu s Markem Zákosteleckým vedl jeden ze seminářů a aktivně se účastnil všech diskusí.

POKUS O MALÝ PRŮNIK POD KŮŽI JEDNOHO DIVADLA

(Rozhovor s režisérem Ořechovského divadla
Vlastimilem Peškou)

Již dvě desítky let, tedy téměř jednu generaci, je v povědomí dosti široké divadelní obce, a nejen amatérské, navýsost úspěšná existence Ořechovského divadla. Bylo to v podmínkách venkovského souboru jednoduché, nebo jste se potýkali s velkými problémy?

Zřejmě mi to nebudete věřit, ale dá se říci, že to bylo celkem opravdu jednoduché. Shodou okolností se sešla skvělá a talentovaná parta a její základ táhne za jeden provaz již 22 roků. Lhal bych, kdybych předstíral, že celá tato doba byla vždycky jenom venkovskou selankou. Čas od času vypukla také u nás známá „ponorková nemoc“ a zdálo se, že se možná i rozpadneme, či že se aspoň nesejdeme všichni. Ovšem divadelní prázdniny dokázaly zatím všechny antagonistické rozpře vyléčit. A tak tedy hurá do 23. sezóny!

Za dobu své existence si podle názoru divadelních teoretiků Ořechovské divadlo vybuďovalo vlastní nezměnitelný a zřejmě i nekopírovatelný styl. Jak těžké bylo jej najít a rozvinout?

Odpověď na tuto otázku může opět vyznít tak, že vybudování vlastního ořechovského stylu nebylo nikterak těžké. Režirovat jsem začal právě v Ořechově a přiznám se, že jako naprostý laik. Ale nápady od počátku padaly, jak říkávám, „samy od sebe“, bez větší námahy. Rád konstatuji, že to „padání“ funguje dodnes, i když k tomu, samozřejmě, přibyla praxí získaná zkušenost. V čase počátků mé režijní práce v Ořechovském divadle jsem studoval kompozici na JAMU a tak mě vůbec ani nenapadlo, že by se dalo dělat divadlo bez hudby. Už tehdy jsem v hlavě nosil ideál divadla v němž herec nejen hraje fyzicky, ale umí i hrát na nějaký hudební nástroj a samozřejmě zpívá. Hudba je jedním z atributů mého divadelního názoru. K principu kolektivního „zdivadelňování“ textů jsem došel v krátké době. Ořechovský herecký soubor nebyl tehdy na příliš vysoké úrovni, a tak se podařilo mnoho nedostatků kolektivním hereckým nasazením „zamaskovat“. Vývojem naší spolupráce tak vlastně vznikl současný styl Ořechovského divadla. Po dvanácti letech práce je řada ořechovských herců na velmi slušné profesní úrovni a zatím se neprojevila chuť zkoušet a hrát jiným způsobem. Vždyť máme v rámci zmíněného kolektivního herectví stále co objevovat, byť se někomu možná může zdát, že se v určitých prvcích opakuje. A já si dovoluji prohlásit, že vědomě, protože to je právě styl našeho divadla. Mnozí se marně snaží svůj styl najít celý umělecký život. Díky Bohu, že my jej máme.

Hovoří se o agresivnosti divadelního projevu tohoto souboru vůči divákovi, ovšem v dobrém slova smys-

lu. Potvrdil bys jako kmenový a jediný režisér tohoto divadla tento názor?

S označením agresivní divadelní projev jsem se setkal poprvé při hodnocení našeho představení v Třebíči. Přiznám se, že se mi toto označení, byť myšleno v dobrém, příliš nezamlouvá, protože si je ve své hlavě chtěj nechtěj spojuji s agresivitou fyzickou nebo militantní a to nemohu názorově přijmout. Nicméně je pravda, že určitá agresivita v našich inscenacích existuje. Vím o tom, ba dokonce to i vyžaduji a záměrně tvořím inscenace, při nichž nemá divák příliš času si odpočinout a často není schopen na první shlédnutí inscenace všechno vstřebat. Má to jednu výhodu - přijde vícekrát. Plní se tak líp kasa divadla a zvyšuje se reprízovost. Divák, který chce postihnout všechny nuance shlédnutého představení, navštíví tedy naše divadlo dvakrát, třikrát ba i vícekrát.

Na jednom z posledních hodnocení inscenace padl z řad odborníků výraz - fenomén - ve vztahu k práci a k výsledkům Ořechovského divadla. Souhlasíš s tímto pojmenováním? A pokud ano, v čem se tento fenomén projevuje?

Pokud se někdo domnívá, že by Ořechovské divadlo mohlo být určitým fenoménem současného českého ochotnického divadla, pak jde o označení, které opravdu zalichotí. Přistoupím-li tedy na tuto lichotku, pak si myslím, že tento fenomén spočívá především v již zmíněném kolektivním herectví, ve vůli naplnit beze zbytku požadavky režie a v inscenacích plných hudby a zpěvu. Velmi důležitým stavebním kamenem tohoto fenoménu je rovněž důsledná dramaturgická linka, která se ubírá výhradně cestou „srandy“. Zásadně preferujeme texty veseloherního ražení, které upravuji, přepisují či je píšu přímo „na tělo“ souboru, například autorská inscenace komedie Bylo nebylo (Švédí).

Jsi povoláním profesionální režisér a hudebník. Je nějaký podstatný rozdíl v práci s profesionálním her-

Vlastimil Peška v roli Célestina ve své inscenaci Mam 'zelle Nitouche-ky v Ořechovském divadle
Foto: Ivo Mičkal

cem a hercem z tvého amatérského souboru při studiu hry? Fixuje amatér nazkoušené obtížněji?

Za ta léta znám herce Ořechovského divadla dokonale a vím, co lze od každého z nich očekávat a kolik práce mohou komu naložit na bedra. A tak s klidným svědomím tvrdím, že v podstatě žádný rozdíl v práci ořechovského herce a herce profesionála nespátuji. Zkrátka a dobře, na Ořechovské kladu tytéž kvalitativní požadavky jako na profesionály. Domnívám se, že právě proto má úroveň práce a pak tedy i inscenace vysokou hodnotu. S fixováním zkoušeného je to jako u profesionálů, tak i u ochotníků podobné, řekl bych, že především individuální. Jsou jedinci, kteří fixují téměř okamžitě, a naopak. To platí pro obě skupiny. Teď mě přece jenom jeden malý rozdíl napadá: jsou občas tací profesionální herci pro něž není režisér dosti důstojným partnerem a „tvorí“ si tvrdohlavě po svém. Takového nešťastníka pak bývá velmi těžké usměrnit do mezí vytýčené a přijaté koncepce. U ochotníků jsem se s tímto „fenoménem“ zatím, bohudík, nesetkal.

Proč jako profesionál pracuješ s amatéry? Ovlivňuje tě to ve tvé profesionální práci?

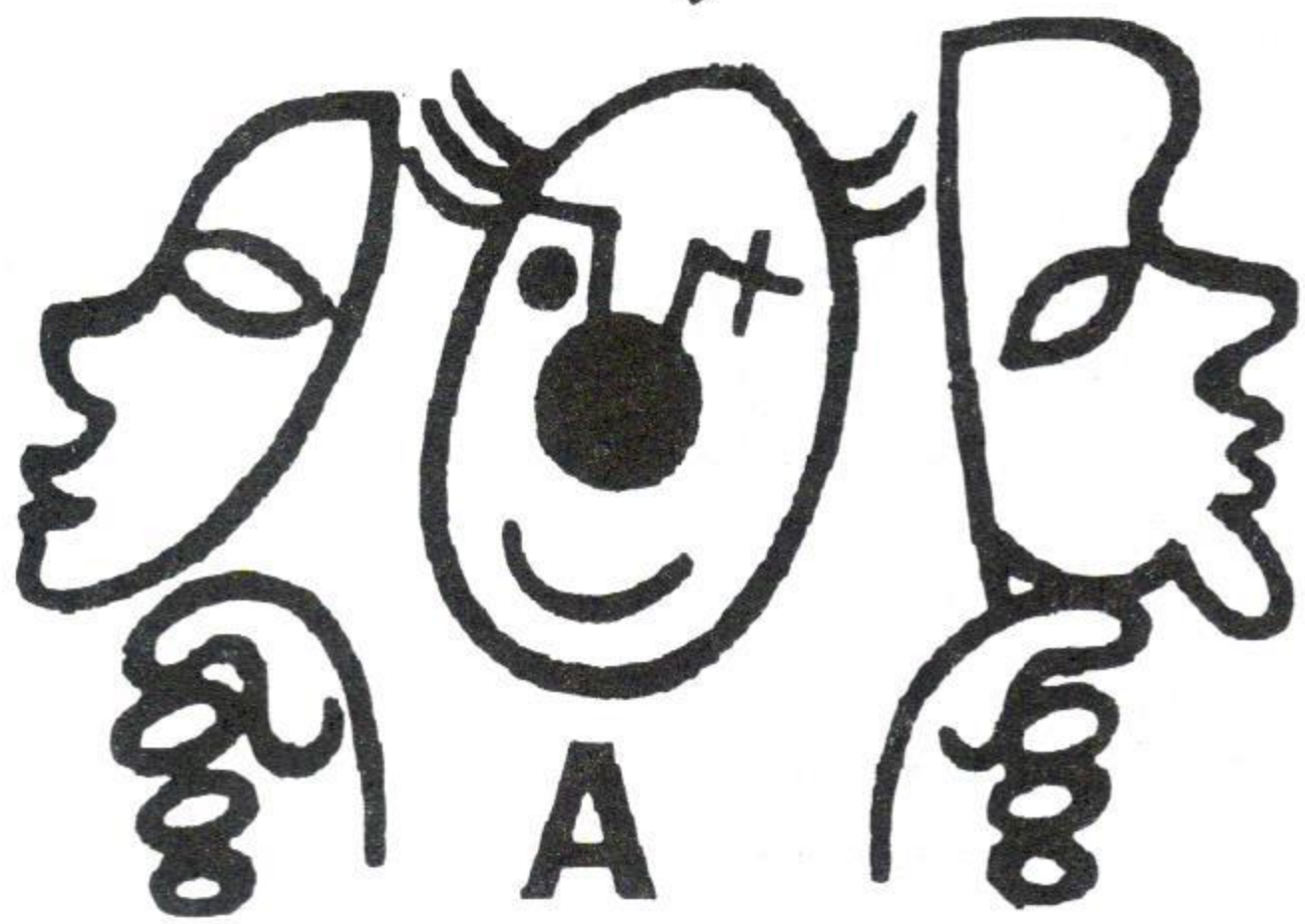
Zde bych upozornil, že než jsem se stal profesionálem, začal jsem nejdříve režisovat Ořechovské a právě oni vlastně mohou za to, že jsem dnes profesionálním divadelníkem. Za celou dobu svého profesionálního působení v nejrůznějších divadlech až po dnešní práci v Loutkovém divadle Radost Brno, mě vůbec nenapadlo, že bych měl Ořechovské opustit. V začátcích mé profesionální cesty mi ochotnická prkna posloužila také k ozkoušení určitých principů a postupů. Týkalo se to především rytmizování inscenací a začátků mé autorské tvorby. A dnes mohu říci, že

se má práce jak v Ořechově, tak i na profesionálních prknech navzájem prolínají.

Je všeobecně známo, že Ořechov studuje novou hru vždy jednou za dva roky. Proč? A jaké plány máš s Ořechovem do budoucna?

Máme k tomu

VČERA, DNES

ZÍTRA ADS

dva důvody. Jedním, a podstatným, je mé značné pracovní vytížení, tedy důvod časový. Druhým je stále velký zájem o naše inscenace, takže trvá nejméně rok než uspokojíme všechny zájemce. Za tu dobu se také vydělává na novou inscenaci. Druhý rok zkusíme novou inscenaci a dohráváme předešlou. Naše plány do budoucna sahají vždy pouze k nově chystané komedii. Takže momentálně začínám sbírat materiály a první nápady k vlastní hře, která by se měla jmenovat Blechy. A víc neprozradím, protože mám rád, když je divák mile překvapen. V což všichni doufáme.

Příznivci Ořechova jistě ocení, že mohli alespoň na chvíli zpolehounka vniknout pod kůži svého oblíbeného divadla. A tak za ně za všechny i za sebe děkuji.

Rozhovor připravil František Klaška

S JANEM STREJCOVSKÝM O JEKYLLOVI A HYDOVI V NÁS

Divadlo bez záruky je jednou z mála pravidelně působících amatérských scén v Praze. Za poměrně nedlouhou dobu své existence se dokázalo prosadit i na národní úrovni. Loni se jejich inscenace Bukovčanova Luigiho srdce dostala na Divadelní Třebíč, letos se Příběh představil na celostátní přehlídce nonverbálního divadla Otevřeno v Kolině. Uměleckým šéfem souboru je Jan Strejcovský. Pětatřicátník, ženatý s dvěma dětmi, se žije jako kuchař v restauraci U kalicha. Pod romantickým vzhledem dumasovského typu se skrývá přemýšlivý, k sobě i k divadlu poctivý člověk. Šám o sobě říká, že jej nebavilo hrát, zato jej baví režisovat. AS s ním hovořila o jeho názorech na život, na divadlo, na to, jak soubor pracuje.

Jak jste se dostal k divadlu?

Dostal jsem se k němu oklikou. Už jako dítě jsem toužil vystupovat před lidmi a předvádět se. Proto jsem se později dal ke kouzelníkům a stal se ze mne iluzionista. Moc mě to neuspokojovalo, pochopil jsem, že to není to pravé. Léta plynula, stihl jsem se oženit. Žena dělala konkurs k Vlastovi Šchönpflugovi na Rampu. Lákala mě, ale já jsem odmítl pod záminkou, že jsem stydlivý. Ona konkurs udělala a já jsem sedával doma a užíral se. Pak potřebovali chlapy, a to už jsem neodolal. Možná i díky protekci své ženy jsem se do divadla dostal jako herec. To byl pravý začátek mé divadelní kariéry.

Takže jste do Rampy přišel jako nepopsaný list?

Ano, ale Rampa byla škola jako řemen. Díky dramaturgii této scény, která byla podle mne geniální, jsem potkal zajímavé kusy i zajímavé lidi, kteří mi dokořán otevřeli svět divadla. Mluvím o Jarmile Černíkové, Milanu Schejbalovi, Milanu Strotzerovi a dalších.

Rampa však skončila někdy v sezóně 91/92?

Do rampy se nastěhoval soubor Děrevo. V této době už jsem věděl naprosto přesně, že bez divadla nemohu existovat. Náhoda chtěla, že jsem narazil na ceduli, že Divadlo bez záruky hledá nové členy. Tak jsem tam šel. Po měsíci odešla slečna, co to tam vedla a mně spadl do klína soubor. Byl jsem totiž tehdy jediný, kdo něco věděl. Jádro souboru mimochodem zůstalo dodnes. Začínali jsme etudami.

Vy jste nezůstal pouze u své empirie. Patříte k nejpilnějším frekventantům Kursu praktické režie...

Máte pravdu. Jsme pouze tři bez jediné absence. Měl jsem štěstí, že jsem zastihl konec předcházejícího volného kurzu na Vysokém. Milan Schejbal a Káťa Fixová dělali nějakého Shakespeara. Strašně mě to zaujalo a rozhodl jsem se využít nejbližší příležitosti ke vzdělávání. Kromě tohoto kursu jsem částečně absolvoval kurs pořádaný Regionálním střediskem pro ZUČ v Praze. Pořadatelé jej inzerovali jako kurs režie, dramaturgie a herectví.

Doc. Vinař to spíše táhl k herectví. Bylo to sice zajímavé, ale já chci dělat režii. Díky tomuto kursu jsem se seznámil s profesorem Štěpánkem. Zahraniční studenti režie DAMU si tu

totiž vybírali herce pro svá absolventská představení. Mě si vybral Antonio Tito Ochoa Camacho a toho vedl režisér Štěpánek. To byl pro mne zážitek. Věci, které já pracně řeším, on už má dávno vyřešené.

Divadlo bez záruky mělo jako původního zřizovatele Dům pionýrů v Karlíně. Instituce zřizovatele zanikla, divadlo se muselo postavit na vlastní nohy. Jak jste to řešili?

Měli jsme štěstí, neboť jsme se dohodli s Domem dětí a mládeže Spektrem v Karlíně. Vzali nás jako jeden kroužek, poskytli nám technické zázemí. Za směšné peníze tady můžeme zkoušet.

ROZHOVOR

A peníze na inscenace?

Divadlo financujeme ze společného fondu, do nějž vkládáme pravidelné příspěvky.

Můžete prozradit, jak vysoká je to částka?

Každý platíme 50,- Kč měsíčně, Domu dětí dáváme tisíc korun ročně jako kursové. Dům dětí vložil i nějaké prostředky do úpravy sálu, takže už vypadá jako divadlo.

Scházíte se pravidelně?

Zkoušíme každé pondělí a jednu sobotu a neděli v měsíci.

Připravujete jednu inscenaci ročně?

V podstatě ano, avšak v současné době se nám rozrostla členská základna (pohybujeme se kolem deseti lidí).

Mladší členové pod vedením zkušeného herce Petra Nejedlého zkoušejí nějaké studijní věci. My ostatní se pereme se strašně těžkým textem.

Co to je?

Jmenuje se to Kráska a zvíře a autorem textu je člen souboru Luděk Andreska. Tématem tohoto neveselého kusu jsou mezilidské vztahy, konkrétně různé typy závislosti.

Luigiho srdce. Příběh i připravovaná věc míří k současnosti a nehýří zrovna optimismem. Proč právě téma mezilidských vztahů cítíte tak silně a tak skepticky?

Já si myslím, že svět kolem nás není tak veselý, jak nám to prezentují masmédia. Je kolem nás spousta věcí, z nichž je nám smutně a nedobře. Prvním krokem k nápravě věcí je problém pojmenovat a hovořit o něm. Mluvíme-li o něm doma, na zkoušce, zasáhne to malý okruh lidí, divadelní kus má šanci oslovit širší spektrum. Kdyby jen polovina diváků o tom začala přemýšlet, tak jsme udělali kus práce.

Chcete tedy s divákem komunikovat. Máte však jako pražský soubor vůbec šanci často vystupovat?

To je problém. Např. s Příběhem naprosto nezapadáme do dramaturgie divadel. Trochu se toho bojí. Zkoušeli jsme třeba Mlejn, kde byla pražská regionální přehlídka. Rekli nám, že si diváka hýčkají textovými záležitostmi a pohodovou muzikou a nechtějí ho zatěžovat nějakými problémovými kusy. Řekněte sama: copak diváci jsou hlupáci? Přece časem musejí prohlédnout. Na Televariété se nikdo pořád dívat nemůže.

Vy tedy patrně nemyslíte, že hlavní funkcí současného divadla je zábava a relaxace?

Tohle je strašně složité téma. Pravda, doba nás válcuje a lidé hledají v divadle spíše odpočinek než něco jiného. Za nějaký čas může být všechno jinak. Myslím si, že divadlo bylo, je a bude odrazem doby. Je důležité, aby někdo pojmenoval, připomněl problémy, které přesahují mikrosvět diváka. Mozková kapacita dnešního člověka je nevytížená.

Luigiho srdce bylo klasické dohadlo, v němž rozhodující roli má režisér. Za Příběhem stojí jiný typ divadelní práce, zřetelně jde o kolektivní dílo. Znamená to snad, že od inscenace k inscenaci hledáte, nebo jiný přístup přinesla látka?

Myslím si, že inklinujeme ke klasickému činohernímu divadlu. Příběh byl úkrokem stranou, ale nelituji toho. Dokonce si myslím, že nás po všech stránkách obohatil a že byl přínosem i pro mou reži-

Jan Strejcovský na fotografiích z archivu Divadla (bez záruky) Praha
Foto: David Vojta

sérskou zkušenost. Naučili jsme se vyjadřovat se pohybem, zkusili pracovat s předměty. Spousta věcí byla nápadem členů souboru.

Divadlo bez záruky vyřešilo způsob své existence. Domníváte se, že jste měli štěstí, nebo že je to situace v Praze zvládnutelná?

Neznám obecný recept. Pravda je, že soubor z menšího města či z vesnice to bude mít vždycky snazší. Mnohdy je hýčká, radnice mu dává najevo, že si jeho práce váží. Má stálého diváka, který přijde na cokoli. Praha je v těchto směrech anonymní. Na druhé straně materiální zabezpečení má i svou nega-

tivní stránku. Lidé se nemusejí o nic starat, o nic rvát.

Díky Kursu praktické režie i aktivitě souboru jste byl na řadě přehlídek a viděl spoustu inscenací. Co soudíte o současném českém amatérském divadle?

Je jiné než bylo, je na vzestupu a bude jiné. Je jiné než bylo už z toho důvodu, že za totality často balancovalo na hraně mezi povoleným a zakázaným. Divák byl někdy čtenářem mezi řádky. Dnes může hrát každý co chce. Pro diváka je to opravdové dívání. To podle mne často např. profesionály svádí k tomu, že chybí výpověď, je to jen velká podívaná. Specifikou amatérů je, že jejich divadelní tvorba vždy bude mít nějaký vnitřní důvod. Oni totiž nemusí, mohou svůj volný čas investovat do něčeho jiného, co jim třeba přinese i nějaký profit. Lidé kolem amatérského divadla jsou zvláštním živočišným druhem. Jsou to blázni. Vezměte si kolik lidí jezdí na přehlídky a použijí na to celou dovolenou. Vidím to v našem souboru. Často si říkám, zda mám vůbec právo nakládat takto s jejich volným časem.

Proč myslíte, že je na vzestupu?

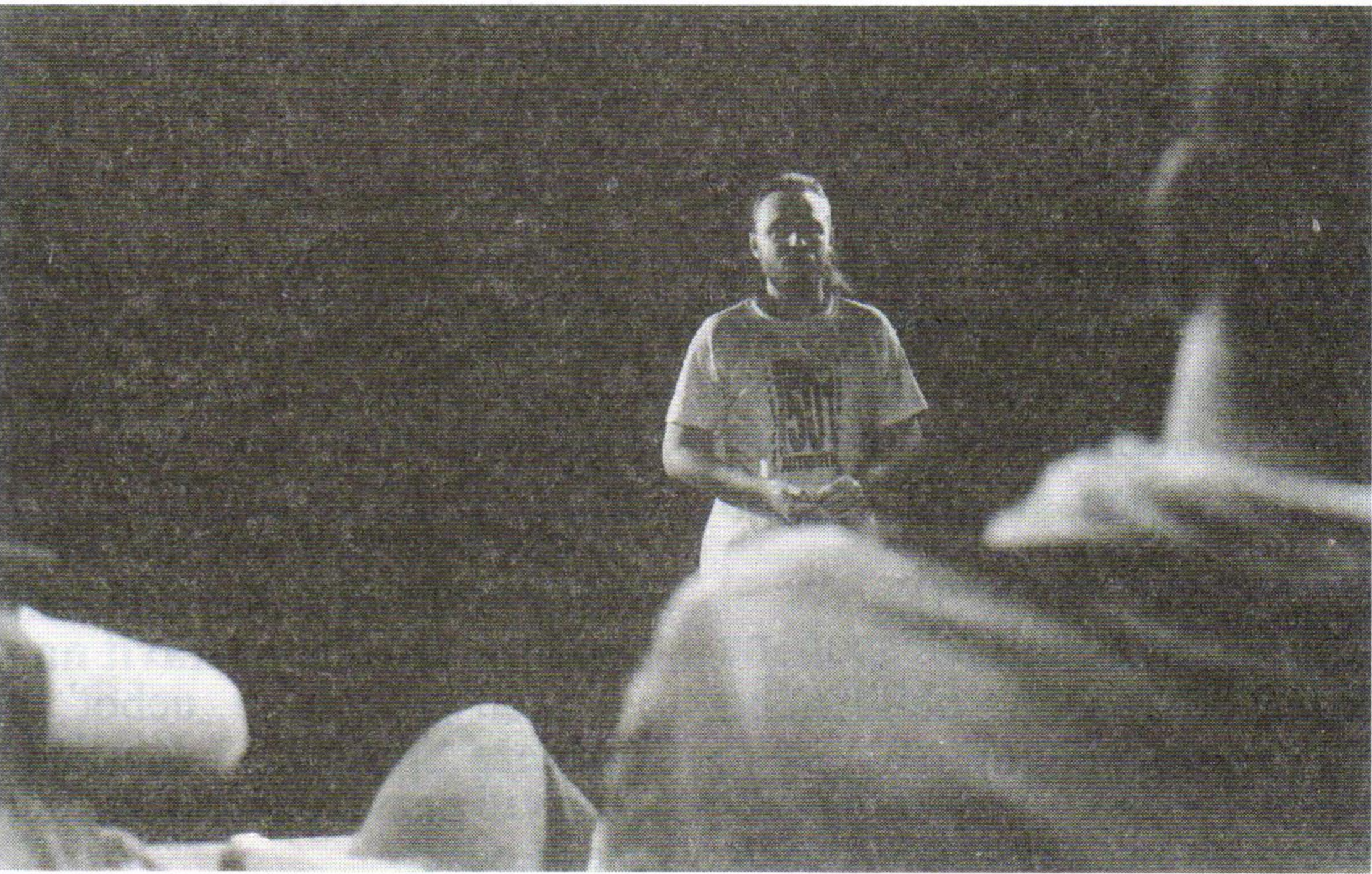
Těsně po listopadu nebylo co hrát. Ted' se nacházejí veliká témata. Soubory, které jsou na špici amatérského divadla, jsou vlastně profesionální divadla. Ne tím, že za to berou peníze, ale stupněm zvládnutí řemesla. Kdejaký slušný amatérský soubor strčí do kapsy oblastní divadla. To říkám naprosto zodpovědně. Proto mě tak mrzí, že na amatéry chodí tak málo lidí. Alespoň tady v Praze. Dalším dokladem vzestupu i budoucnosti je obrovský zájem mladých lidí o dílny. Loňský Hroňov byl jimi až k nesnesení nabitý.

Říkáte o sobě, že jste umělecký šéf souboru, jak to funguje a co to přesně znamená?

Ptáte-li se na demokracii v souboru, pak říkám, že tuším, že Jan Werich pravil, že „demokracie v divadle je blbost“. Soubor funguje jako skupina. Každý má své určité místo. To

neznamená, že se nehádáme. Díky divadlu jsme se však naučili spolu komunikovat. Někdo ustoupí teď, jiný příště. Já mám jakousi supervizi. To znamená, že např. chodím i na zkoušky kusů, které režíruje někdo jiný a že mám právo veta. Výsledek totiž reprezentuje celý soubor, nezáleží na tom, čím je to konkrétně práce. A divadlo je „práce“. to ale neznamená, že sem tam nezajdeme do hospody.

Žijete se jako šéfkuchař. To by mohlo znamenat, že divadlo je pro Vás něčím

diametrálně odlišným. Kuchař více pracuje rukama než hlavou, je to v tom více rutiny než hledání. Divadlo je neustálým hledáním, přemýšlením, zpochybňováním. Je to pro Vás kompenzací, relaxací nebo něčím jiným?

Je to trochu o Jekyllovi a Hydovi v nás. Mám práci, která mě živí, ale vnitřně neuspokojuje. Kdysi jsem se bavil na Moderní době, ale nevěděl jsem, čemu se směju. Časem jsem zjistil, že to vůbec není k smíchu. Měl jsem to štěstí, že jsem našel divadlo. To mě uspokojuje, leč neuživí. Díky tomuto zvláštnímu souznění a díky ženě, která to toleruje, vedu spokojený život. Možná, že právě ta oscilace mezi dvěma prostředím je zajímavá a krásná. Nedovolí mi strnout na jednom bodě.

Neuvažoval jste někdy o spolupráci s nějakým profesionálem?

Spíše o ni nestojím. Kolikrát jsem se setkal s tím, že na nás amatéry koukají skrz prsty jako na nějaké amatérské doktory. Nechci, aby nade mnou někdo stál a říkal mi, co mám dělat. Já si raději na třech inscenacích vylámu zuby. Půjdu sice oklikou a tudíž déle, ale dojdou tam, kam dojít chci. Jsme mladí, zvládneme to sami.

Děkuji za rozhovor.

Rozhovor připravila Lenka Lázňovská

Recenze

ZA USEKNUTÉ UCHO NA NYMBURSKÉM JEVIŠTI ODPOVÍDÁ JAN STREJCOVSKÝ

Když nymburské Divadlo hudby pojalo úmysl nastudovat na zakázku napsanou hru Jana Rehounka *Useknuté ucho*, nemohlo tušit, v jakých souvislostech se uděje její premiéra v pátek 13. července 1997. Přesněji řečeno, nemohlo tušit jaká spojení mohou nastat v mysli diváka, který v den premiéry usedne do hlediště Hálkova divadla.

Před čtrnácti dny byla otevřena jedna z nejvelkolepějších pražských výstav „Rudolf II. a Praha“. Zatímco se evropská kulturní veřejnost má příležitost kochat nad skvosty císařského dvora a rezidenčního města, coby duchovního centra střední Evropy, našinec je poután masmédií, reflektujícími neutěšenou ekonomicko-politickou situaci. Divadlo hudby uvádí v Nymburce premiéru hry Jana Rehounka, časově situovanou do počátku 17. století, do doby vlády Matyáše, který na českém královském, německém a římském císařském stolci vystřídal svého bratra Rudolfa II. Rehounkova hra je příběhem cti, věrnosti a statečnosti nymburských, a také příběhem o finanční nedostatečnosti pro věci veřejné a o schopnosti tuto svízeť vyřešit.

Tato náhodná spojení množí o další dimenzi dramaturgicko-režijní koncepce **hostujícího režiséra Jana Strejcovského**. Ten příběh nezprostředkovává tak, jak byl napsán autorem hry, tj. realistickým popisem, nýbrž formou divadla na divadle. Na jevišti přichází tlupa potulných komediantů nevalné úrovně, v níž musí hrát i ti, kdo k herectví nejsou vůbec vybaveni. Vše je určováno vůlí principála dovést hru do konce. Celá produkce je sérií nedorozumění, kopanců a zádrhelů všeho druhu. Divák se baví, smíchové reakce se stupňují až do závěrečné děkovačky. Nechybí ani potlesk na otevřené scéně.

Oprávněný sukces, který si Divadlo hudby zažilo, se dostavil především díky nalezení nosného inscenačního principu, vymezení žánru a jejich co nejdůslednějšího naplnění. Zdá se, že nechybí mnoho, aby bylo z dobrého

základu, jež vytvořil především upravovatel, dramaturg, režisér a herec v jedné osobě **Jan Strejcovský**, vytěženo ještě více. Dalo by se totiž vyzískat na důsledném propojování roviny reálné existence divadelní tlupy s rovinou předváděného příběhu, tj. aby byla realita scénická i zákulisní pendantem k replikám vlastní divadelní hry. Samozřejmě, přesné načasování těchto spojení, tematizování, cílená práce se stereotypem a pointování jsou nezbytnými podmínkami vyznění a „zabrání“ u publika. Naproti duchu inscenace by zajisté šlo uplatnění zvoleného režijního principu, a to bezesbýtku. Např. ve scéně, kdy se Starosta města rozvzpomíná na uvítací řeč, nelze dost dobře hrát pouhé předlohou dané výpadky paměti, ale v nich a nad nimi musí nastat výpadek skutečný. To znamená, že netřeba vymýšlet jak co nejvíce komicky uhrát text, ale vydolovat z vnitřku situace maximum trapnosti a směšnosti. V tomto smyslu se v premiérovém představení nejvíce dařilo **Miroslavu Mejstříkovi** v jeho jakoby nepatřičných shakespearovských monologích a hostujícímu **Petru Bláhovi Nejedlému** v roli Turka. Kdybychom lépe rozuměli, zasloužil by si neposkvřenou pochvalu **Jan Strejcovský** v roli Principála, táhnoucí celou inscenaci kupředu.

V patrně nepřilíš zkušeném a mladém hereckém kolektivu (soudím tak mj. z toho, že si nedovedl počkat ani na konce smíchových reakcí publika) je sympatická herecká záloha souboru, z níž na sebe upoutal pozornost především **Jan Rambousek**. Nesporným kladem je výtvarná spolupráce **Davidu Sitavance**. Hraje se totiž v dobře vymyšlené a funkční scénografii.

Navzdory rádkům připomínek, vedeným touhou po tom, aby dobré divadlo bylo ještě lepší, bylo mi opravdu radostí a potěšením zhlédnout Rehounkovo *Useknuté ucho* na nymburském jevišti. **To, co jsem viděl, je poctivý pokus o vpravdě divadelní výraz a voní pravým divadelním myšlením, nebo chcete-li, myšlením divadlem.** A to ponechávám ony zkraje zmíněné souvislosti jako bezděčné stranou.

Milan Strotzer

Zapálený přítel ochotníků

Vedle jevištních kolegů a vděčného obecenstva jej dobře znali nejen amatérští divadelníci jižní Moravy, jimž po celá léta obětavě pomáhal, ale také účastníci diskusních klubů Jiráskových Hronovů i dalších přehlídek a akcí, kde patřil k energií sršícím debatérům, ať už jako člen poroty, lektor nebo prostě zasvěcený účastník. Právě před deseti roky se nešťastnou dopravní nehodou uzavřela - vzápětí po jeho odchodu na oficiální odpočinek - životní a umělecká cesta režiséra Slováckého divadla v Uher-ském Hradišti **Huga Domeše**.

H. Domeš pocházel z Kroměříže, vystudoval konzervatoř v Brně a postupně prošel divadly v Jihlavě, Praze, Pardubicích a Karlových Varech, kde byl jmenován uměleckým šéfem. Na Slovácku tvořil nepřetržitě sedmnáct let. Přifadil se tu k neúnavným „tahounům“ nelehkého provozu regionální scény i ke znal-cům požadavků a nároků jejího obecenstva, jehož vkus pomáhal každodenní nenápadnou činností pěstovat a tříbit. Nelekal se obtíží práce v neutěšených a zastaralých podmínkách jistých „štací“, která nadto neumožňovala větší publicitu ani pravidelnější mimodivadelní příležitosti. Ve Slováckém divadle, trvale pokrývajícím svou zájezdovou aktivitou územně rozlehlý a poměrně různorodý východomoravský region, připravoval hry klasické (zejména české a ruské) i současné. Rád se obracel i k textům slovenských dramatiků a měl výrazný podíl na rozvoji kontaktů mateřské scény s Divadlem A. Bagára v Nitře. Vytvořil rovněž baladickou inscenaci *Její pastorkyně* G. Preissové, nastudovanou u příležitosti 40. výročí Slováckého divadla, a čas od času režíroval také na klubové Malé scéně.

Soustavně a obětavě pomáhal tento režisér několika moravským amatérským kolektivům (např. doma souboru „Čapek“ nebo v Kroměříži), které za jeho vedení sklízely úspěchy v okres-ních i krajských soutěžních akcích včetně výjimečného festivalu divadel v přírodě v Krumvíři. Definitivní tečku za uměleckou drahou tohoto houževnatého „dělníka jeviště“ učinila takřka symbolicky právě příprava *Nebe na zemi* od J. Voskovce a J. Wericha s ochotníky ve Zďáru nad Sázavou.

(vz)

DRAMATURGICKÝ POZORNÍK

NABÍDKA z právě vydaného III. dílu Katalogu her českých autorů - činohra od Jarmily Černíkové-Drobné • vyšlo pod názvem Padesát příběhů a na konec dva navíc (viz d'ARTAMAN)

JINDŘICH FAIRAIZL

/1934 - 1993/

Narodil se v Praze jako syn živnostníka, jehož živnost byla v r. 1949 zrušena. Díky tomuto původu nesměl studovat. Nastoupil na důl Beneš Kladno jako hornický učeň. Ze zdravotních důvodů byl po roce propuštěn. Od r. 1946 byl členem rozhlasového souboru DRDS. Ve filmu i na divadle vytvořil řadu hereckých rolí. Absolvent filmové fakulty AMU Praha, v l. 1951-53 red. elév Čs. rozhlasu, 53-70 redaktorem ve vysílání pro děti a mládež v ČST, postupně i režisérem a scénáristou filmů z oboru dokumentaristiky. V l. 1970-75 ve svobodném povolání, v r. 1975 zákaz veškeré činnosti. Od r. 1976 externí spolupracovník Krátkého filmu, 1986-90 samost. pracující asistent režie, v r. 1990 krátce ústředním ředitelem Čs. televize, od roku 1990 režisérem ČST.

HLAVNĚ ZDRAVÍ, PŘÁTELE

/1986/

Hra o třech dějstvích

OSOBY: 10 M, 6 Ž, malý kompars

Otec, vedoucí teplárny - **Matka**, jeho žena - **Hedvika**, jejich dcera - **Karel**, jejich syn - **Stařec** - **Bláha**, jeho přítel - **Sousedka**, otcova milénka - **Soused**, její muž, akademický malíř - **Dušan**, snoubenec Hedviky - **Adam a Božena**, příbuzní Málkových - **Jára**, také příbuzný - **Žena**, manželka oběšeného - **Montér** - **Redaktorka** - **Kameraman** - **Členové televizního štábu**

DEKORACE: 1/velký pokoj s několika dveřmi a velkou skříní

Právě když rodině Málkově zavádí montér dlouho očekávaný telefon, přináší syn Karel zprávu, že vyhráli 270.000 Kč i s prémie. Rodinu šťastných výherců popularizuje tisk i televize a díky tomu se o Málkově rodinu začnou zajímat i příbuzní, známí, ale i úplně cizí lidé, kteří žádají z nejrůznějších důvodů o finanční pomoc. V rodině dochází ke sporům, jak výhru rozdělit, ventilují se rodinné problémy - otec má milénku, dcera je v jiném stavu - střetávají se různé názory na život a odhalují lži, pokrytectví a předsudky i charaktery členů rodiny i příbuzných a známých. Závistivé okolí otravuje Málkovům život do té míry, že matka Málková se bojí vycházet z bytu a aby přerušila veškeré kontakty s okolním světem, vytrhává i telefonní vedení. Ale svědomitý montér spojení zase obnoví. Není známo, jak budou Málkovi řešit problémy, které odhalila jejich „šťastná“ výhra. Karel, nejmladší člen rodiny, je náchylný k řešení podle montérova hesla: Hlavně zdraví, přátelé!

DALŠÍ HRY:

1987 Podivný čas po večeri

1988 Dcera národa

1989 Pohár pálivého dechu

1991 Tanec v dolním podlaží

1991 Slavný den konání dobrých skutků (2 monodramata pro ženy)

KAROL SIDON

/1942/

Otec v r. 1944 zatčen a popraven v terezínské Malé pevnosti. Až do r. 1948, kdy se matka znovu provdala, žili z podpor příbuzných a přátel. Po maturitě v r. 1959 pracoval Sidon na brigádě v zemědělství a jako kulíšák. V l. 1960-64 vystudoval filmovou fakultu AMU obor dramaturgie a scénaristiky (závěrečná práce Tvář Ingmara Bergmanna). Poté pracoval rok externě v Čs. rozhlasu v redakci pro mládež, dva roky jako dramaturg animovaných filmů ve Studiu Jiřího Trnky a další dva roky jako redaktor Literárních listů a Listů. Po roce 1969 byl pomocným dělníkem v podniku Vodní zdroje a v l. 1973-77 prodávčem tisku v kiosku Poštovní novinové služby, odkud byl jako signatář Charty 77 propuštěn. Pracoval jako topič v nemocnici a v r. 1983 byl nucen vystěhovat se i s rodinou z Československa. V l. 1983-90 studuje hebraistiku na Vysoké škole pro židovská studia v Heidelbergu v NSR, poté se vrací do Prahy. V l. 1990-92 studuje židovskou teologii v Jeruzalémě v Izraeli. Po návratu inaugurován jako pražský rabin, posléze jako český zemský rabin. Scénárista, spisovatel, dramatik.

SHAPIRA

/1972/

Hra o dvanácti výstupech

OSOBY: 6M, 4Ž

Myriam Harryová (72 let), spisovatelka - **Mojžiš Shapira** (45 let), její otec - **Shapirova** (40 let), její matka - **Hana** (19 let), její sestra - **Christián Ginsburg** (50 let), profesor dějin archeologie Předního východu, Shapirův přítel - **Clermont-Ganneau** (55 let), rovněž profesor dějin arch. Předního východu - **Tom** (25 let), Hanin nápadník - **Trang**, khmérský sluha Harryové (80 let) - **White** (25 let), studující hebraistiky - **Jeanette** (16 let), služka

DEKORACE: 1/pracovna někdejší slavné spisovatelky ve vile, kterou stará paní z větší části pronajímá. Všechny pozůstatky zašlé slávy se tu tísni v malém prostoru a se zoufalou bezmocí vystavují do stálého šera pokoje starožitnou krásu. Z nutného zařízení je tu stůl, postel, křeslo, knihovna, kancelářský pult, na němž paní psávala vstoje. Záves v pozadí, většinou zatažený, odděluje světlý arkýř, jímž se vchází do zahrady. Mimo scénu má svůj kamrlík starý khmérský sluha. To je reálný svět Myriam, obklopený ze všech stran zvuky a hlasy života ostatních obyvatel vily.

Kromě reálné roviny dění (rok 1947) má hra ještě druhou rovinu, rovinu „shapirovskeho příběhu“, která vyvěrá ze vzpomínek staré dámy a místy má nepochybně snové zabarvení: jejím základem je zcela reálný příběh z Londýna roku 1883. Tato rovina odpovídá v hrubých rysech historické skutečnosti: Shapira, Ginsburg a především Clermont-Ganneau jsou význačnými osobnostmi dějin archeologie Předního východu, ale jejich charaktery jsou dílem autorovy fantazie. Totéž platí i pro postavu spisovatelky Myriam Harryové, Shapirovy dcery, píšící na přelomu století. Mimo jiné vydala i silně autobiografický román nazvaný „Děvčátko z Jeruzaléma“, kde v postavě pana Benedikta zpodobnila svého otce.

Vila paní Harryové stojí ve francouzském maloměstě Neuilly-sur-Seine.

Dva roky po konci druhé světové války navštíví spisovatelku Myriam Harryovou právě v den jejích narozenin Mordechaj White z Chicaga. Před válkou studoval hebraistiku a napsal dizertaci s názvem Mojžiš Shapira. Dizertace propadla, protože White neměl tenkrát důkazy o tom, že staré hebrejské rukopisy, které Shapira objevil v r. 1883, jsou skutečně pravé, a jeho osobní přesvědčení, že Shapira není podvodník, nestačilo na to, aby přesvědčilo odborníky i laickou veřejnost o tom, že nejde o falsifikáty. Aféra, která kolem rukopisů vznikla, byla podložena vědeckými rozbory, které dokazovaly, že jde o podvrh. Shapira, který měl z minulosti pošramocenou pověst svým podvrhem Moabitských sošek, se marně bránil nařknutí z podvodu a nakonec se zastřelil. Po válce ale byly u Mrtvého moře blízko vesničky Chirbet Kumrán objeveny staré hebrejské rukopisy ve stejném prostředí, psané zachovalým inkoustem na kůži, s nepředvídanými odchylkami v písmu i v gramatice a uložené rovněž do lněných pouzder. To vše svědčí o tom, že Shapira nebyl podvodník a rukopisy jsou pravé a pocházejí pravděpodobně ze skryté knihovny některé ze starověkých židovských sekt. Podnícen tímto objevem a zároveň knížkou Myriam Harryové „Děvčátko z Jeruzaléma“, která se mu náhodou dostala do ruky a z jejíhož obsahu pochopil, že jde o autobiografii Shapirovy dcery, přišel požádat paní Harryovou o možnost nahlédnout do Shapirova dopisu, který napsal své dceři před smrtí. White se domnívá, že ten dopis by mohl být dalším důkazem Shapirovy nevin. Myriam Whitea odbude lží, že není Shapirova dcera a že jeho příběh je příběhem otce její kamarádky Hany Rohrbachové, rozené Shapirové, která zahynula před čtyřmi lety v koncentračním táboře Birkenau, a poté Whitea slušně vyhodí. Po jeho odchodu se Myriam zhroutlí, místnost se mění v londýnský příbytek starožitníka Shapira a Myriam prožívá znovu svůj život od dětských let, přes otcovu smrt po smrt své sestry Hany. Je vyrušena příchodem sluhy, který přináší starou truhlu s věcmi po matce Myriam. Najde dopis, ale neotevře jej, teprve, když se tu znovu objeví White, který se vrátil, přizná se Myriam, že je Shapirova dcera a ukáže dopis. White je bez sebe radostí. Konečně se mu splní jeho sen: Bude mít další důkaz k Shapirově rehabilitaci a bude tím prvním, který se díky této rehabilitaci proslaví. Rukopisy, které Shapira objevil, se už asi ztratily někde v depozitáři muzea, ale to nevadí, hlavně, že se znovu rozvíří celá záležitost a White bude slavný. Ale Myriam mu dopis nedá, roztrhává jej. Nevidí žádný smysl v tom, aby jej dala Whiteovi. Mrtvému otci tím nepomůže, rukopisům také ne, ani mrtvé sestře. Ani otec ani sestra nemohli za to, že se narodili jako Židé a ona sama se vyhnula sestřině osudu jen díky tomu, že se stala Harryovou.

DALŠÍ HRY:

1971 Latriny

1972 Labyrint (cirkus podle Komenského, Shapira)

1973 Zpívej mi na cestu

1977 Třináct oken (rozhl. hra), Starý příběh (rozhl. hra)

1980 Mordechaj a Ester

Nadace ADIVADLO

Vážení přátelé,

dozvoľte, abychom Vám představili Nadaci ADIVADLO, která byla založena na jaře roku 1994 na podporu amatérského divadla a kulturních aktivit týkajících se dobrého amatérského i profesionálního divadla pro děti a mládež v Havlíčkově Brodě. U jejího zrodu stáli lidé, kteří nejen sami dlouhá léta amatérské divadlo hrají, ale kteří také zároveň pěstují lásku k divadlu u nejmladší generace, ať už jako vedoucí divadelních kroužků nebo jako organizátoři okresních přehlídek dětských a studentských recitátorů a divadelních souborů, regionální přehlídky „Dospělí dětem“ či nedělních a školních představení pro děti.

Svůj název nadace odvozuje od názvu místního amatérského souboru ADIVADLO, který pokračuje v téměř stošedesátileté nepřetržité tradici ochotnického divadla v Havlíčkově Brodě, u jehož začátků nestál nikdo menší než Karel Havlíček Borovský.

Všeobecně se deklaruje, že na vzdělání a na kulturu se nedá vydělávat. To je pravda, ale také je pravda, že bez finančního zabezpečení se vzdělání ani kultura dělat nedají. Školství a profesionální kultura mají svoje ministerstva, která je finančně zabezpečují. Nikdo však nepamatoval na kulturu amatérskou, která v oblastech vzdálených od center, má svůj nezastupitelný význam. Obdobná situace je i v oblasti, které se říká místní kultura. V našem případě se tím rozumí i zprostředkování kvalitních profesionálních představení, především pro děti a mládež.

Nadace ADIVADLO vznikla tedy proto, aby se pokusila alespoň o částečné organizační a finanční zabezpečení těchto kulturních aktivit:

1) Regionální přehlídka „DOSPĚLÍ DĚTEM“, která již 4 roky pravidelně v měsíci květnu nabízí dětem MŠ a ZŠ z celého okresu to, co se pro ně v amatérském divadle urodilo. Tato přehlídka je spojena při spolupráci se Školským úřadem v Havlíčkově Brodě s výtvarnou a literární soutěží dětí. Všechny výtvarné práce po dobu přehlídky jsou vystaveny a nejlepší práce literární zveřejňovány. Odměnou za účast v soutěži je vstupenka na jedno divadelní představení přehlídky zdarma. Abychom dětem mohli předložit opravdu to nejlepší z tvorby amatérského divadla, napojili jsme se na nově vzniklou celostátní dobrovolnou aktivitu DOBRÉ DIVADLO DĚTEM. Pohlíženo z druhé strany je tato přehlídka i vzdělávací a konfrontační akcí pro amatérské divadelníky účinkující v programu, neboť její součástí jsou odborné semináře. Obzvláště si pak považujeme myšlenky uspořádání semináře pro učitele MŠ a ZŠ - Děti a divadlo, jehož tradice byla založena v loňském roce a kterou hodláme rozvíjet i v letech budoucích.

2) V součinnosti s dobrovolným Sdružením pro tvořivou dramaturgii, jehož členy jsou převážně vedoucí dětských souborů, organizovat nadále dvoudenní (již tradiční) přehlídky dětské dramatické tvořivosti jednotlivců i kolektivů z celého našeho okresu, spojené s dalším vzděláváním vedoucích i dětí v oblasti tvořivé dramaturgie.

3) Podpora činnosti místního amatérského souboru ADIVADLO - hlavně finanční pomoc při placení nájemného za možnost zkoušet, hrát a vůbec mít zázemí (rekvizity, kostýmy) v prostorách KD OSTROV.

Výhledově by se nadace chtěla organizačně i finančně podílet na pořádání nedělních odpoledních divadelních představení pro děti a mládež uskutečňovaných v prostorách divadelního sálu KD Ostrov. Rovněž se také podílet na umožnění pořádání divadelních a koncertních představení pro školní mládež. Má to dva důvody - jednak chceme, aby děti měly možnost vidět divadlo v prostorách k tomu určených (tzn., aby se učily „chodit do divadla“), jednak je potřeba hledat cesty, aby vše bylo pro děti „za rozumnou“ cenu při dobré kvalitě a to jak při účinkování amatérských tak profesionálních umělců. I na školách již poznali, že různé umělecké soubory, které nabízejí produkci přímo ve škole, jsou z velké většiny nekvalitní.

Tolik o cílech a snahách nadace. Co můžeme nabídnout Vám:

- Čestné členství v Nadaci ADIVADLO.
- Při jakékoliv akci nadace uvedení Vaší firmy v propagačních materiálech a v prostorách konání akce.
- Vzhledem k našim kontaktům zprostředkování kulturních pořadů pro Vaše zaměstnance.

- Organizaci i realizaci akcí pro děti Vašich zaměstnanců (např. Mikulášskou nadílku).
- Každoroční přehled o hospodaření nadace považujeme za samozřejmost, jakož i ujištění, že získaných finančních prostředků nebude využito k jiným, než výše uvedeným účelům.
- A konečně, dobrý pocit, že Vámi vynaložené prostředky slouží dobré věci.

Mrzí nás, že při snaze kulturou přivést mladou generaci k lepšímu chápání životních hodnot, mluvíme o penězích. Bez nich však mnoho nedokážeme. Proto se na Vás obracíme a prosíme: Zvažte závažnost našich snah a podle svých možností pomozte nám jednorázovým či každoročním pravidelným finančním příspěvkem. Můžeme se také, podle charakteru Vaší činnosti, domluvit na jiné formě pomoci či spolupráci.

Děkujeme za pochopení a ochotu stát se mecenášem kultury pro děti a mládež a amatérské divadelní činnosti v Havlíčkově Brodě.

Nadace ADIVADLO

Sídlo: KD OSTROV, Na ostrově 28, 580 01 Havlíčkův Brod, tel.: 210 88 - 9, fax: 249 98

ICO: 601 260 43, DIČ: 223-601 260 43

Bankovní spojení: ČS Havlíčkův Brod č.ú. 69055-528/0800

ZPRÁVIČKY

Vybráno z databáze IPOS

BRNO (388 tis. obyv.): V brněnském Divadle Husa na provázku a ve Studiu Marta připravili na 11.4. až 14.4.1997 první ročník mezinárodního gymnazijního divadelního festivalu ve francouzštině Festdivadlo 97, který je součástí festivalu Francouzské divadelní jaro v Brně. Pořadatelem akce byla Francouzská sekce Gymnázia Matyáše Lercha v Brně, která pro zájemce připravila 20 představení s účastí přes 150 amatérských divadelních nadšenců z Francie, Rumunska, Maďarska, Slovenska a z nejpokročilejší zastoupené ČR, a to hlavně 6 divadelními skupinami z Brna. (*Brněnský večerník*, 11.04.1997)

BRNO (388 tis. obyv.): Výtvarníci, hudebníci, mimové, taneční a divadelní skupiny z Polska, Rakouska, Nizozemska, USA a Francie byli pozváni na Mezinárodní dny alternativního divadla, konané do 31.5.1997 v Brně a pořádané Centrem experimentálního divadla. Přehlídka byla předznamenáním „velkého“ festivalu experimentálních scén Divadlo v pohybu, jehož 5. ročník se v Brně uskuteční na přelomu května a června 1998. (*Denní Telegraph*, 07.05.1997)

CHLUMEC NAD CIDLINOU (5000 obyv., okres Hradec Králové): V Chlumu nad Cidlinou připravili na 17.5. až 21.6.1997 jubilejní 50. ročník festivalu ochotnických divadel Klicpěrův Chlumeček. Pořadatelé byli domácí dramatický soubor Klicpěra, zdejší TJ, MěU společně s hradeckým Střediskem amatérské kultury Impuls. Záštitu nad ním převzalo MK ČR. Během akce se představilo 5 ochotnických souborů. (*Hradecké noviny*, 17.05.1997)

ČELÁKOVICE (10 tis. obyv., okres Praha - východ): V čelákovickém Městském muzeu byla do 1.6.1997 otevřena výstava, věnovaná ochotnickému divadlu ve městě. (*Právo*, 06.05.1997)

ČERVENÝ HRÁDEK U SEDLČAN (Okres Příbram): Pod názvem

Coral 97 se ve dnech 21. - 29. června uskutečnila na Červeném Hrádku přehlídka plenérového divadla. Vystoupila na ní amatérská i profesionální divadla, včetně rýmského amatérského divadelního souboru. Přehlídku doprovázela vystoupení hudebních a tanečních souborů. (*MS*)

ČESKÁ LÍPA (40 tis. obyv.): Už 25 let působí v České Lípě při obchodní akademii Divadelní klub mladých. Soubor má na svém kontě už řadu her všech žánrů, jak pro školáky, tak pro veřejnost. V současné době nacyčuje novou pohádku pro nejmenší. (*Českolipský deník*, 31.05.1997)

ČESTICE (Okres Strakonice): Na vynikajícím kulturním vyžití občanů Čestic na Strakonicku má velkou zásluhu Kulturní spolek pro Čestice a okolí, který nacvičuje divadelní hry, vydává Čtení pro lidi, pořádá výstavy a vyvíjí další aktivity. (*Listy Strakonicka*, 28.06.1997)

DESNÁ (3800 obyv., okres Jablonec nad Nisou): Na 16. - 20. června připravilo Kulturní a vzdělávací středisko v Desné ve spolupráci s Jizerskou oblastí SCDO 23. ročník přehlídky amatérských divadelních souborů hrajících pro děti O DESENSKÉHO MEDVĚDA. K vystoupení byly pozvány soubory z Josefova Dolu, Liberce, Turnova a z Tanvaldu. (*MS*)

DUBÍ (8000 obyv., okres Teplice): Druhý ročník Dušské kulturní olympiády se uskutečnil v Dubí 18.4.1997. Zúčastnilo se jí celkem 55 žáků ze všech místních škol. Soutěž proběhla ve 4 samostatných oborech - literárně-dramatickém, tanečním, výtvarném a hudebním. (*Deník Směr*, 21.04.1997)

HOŘOVICE (6000 obyv., okres Beroun): V r. 1993 vznikla v Hořovicích na Berounsku šermířská a divadelní společnost Gladius (Meč) se 4 muži a 3 dívkami a s dalším komparzem dle potřeby. Zbraně (flerety, kordy, bičáky apod.) stejně tak i historické obleky a škorňe, si zhotovují sami. Náměty ke svým vystoupením čerpají z různých historických období, od antiky po klasicismus. Kromě šermířských klání připravují i historické módní přehlídky a divadelní výstupy (např. Dobývání říše Aztéků). Dívky ze souboru zpívají dobové písně a hrají na dobové nástroje (loutny, flétny, tamburíny). Členové jsou ve věku od 28 do 19 let. (*Podbrdské noviny*, č. 12, 1997)

HRONOV (7000 obyv., okres Náchod): V r. 1997 bylo v Hronově založeno sdružení, jehož posláním je sdružování všech občanů, zájemajících se o společenský život města a o kulturu, která se zde provozuje. Spolek přátel umění, kultury a společenského života by měl shromažďovat členy stávajících divadelních, pěveckých, hudebních spolků a souborů, organizačně připravovat jejich zkoušky a vystoupe-

ni, spravovat a provozovat budovu Jiráskova divadla, podílet se na přípravě a organizaci Jiráskova Hronova atd. (Hronovské listy, č. 5, 1997)

HUSTOPEČE (6000 obyv., okres Břeclav): Součástí divadelního festivalu Týden divadla pro děti v Hustopečích, konaném v květnu 1997, byla výstava loutek z dílny podivinského souboru Podivíni (výtvarníci Michal Mikulíček a Tomáš Gála) a Marie Grúzové z hustopečské ZUS, která vede výtvarný obor a v r. 1992 zde založila dětský loutkový soubor Fialka. Každý rok s ním nacvičuje představení, se kterým se účastní divadelního festivalu. (Hustopečské listy, č. 6, 1997)

JIHLAVA (52 tis. obyv.): Nesoutěžní festival 11 divadelních souborů ze základních a středních škol probíhal začátkem dubna 1997 v jihlavském divadle Na kopečku. Většina představení byla určena žákům středních a základních škol, ale mnohá byla věnována mentálně postiženým dětem a pacientům psychiatrické léčebny. Finančně přehlídku podpořil OkU, radnice a psychiatrická léčebna. (Rovnost-Horácký deník, 03.04.1997)

KARLOVY VARY (58 tis. obyv.): V dubnu 1997 schválila Rada města Karlovy Vary přidělení finančních účelových dotací na kulturní aktivity pro tento rok: ...Divadlu Vítězslava Nezvala 45 tis., Loutkovému divadlu A. Neumayera 20 tis., ...Divadlu D 30 tis., ...Divadlu Klobouk 30 tis., ...Divadlu Jen tak kapsa 30 tis., ...Divadlu BuDaneho 30 tis., Okresní knihovně 15 tis., ZŠ a ZU Šmeralova 40 tis., Dále doporučila schválit s úpravami dotace Karlovarskému symfonickému orchestru - Amethyst 80 tis., KČ, Drahomíře 60 tis., Divadlu Dagmar 100 tis., ... Karlovarskému hudebnímu divadlu L. Baláka 80 tis. ... (Karlovarské noviny, 09.04.1997)

KOPŘIVNICE (24 tis. obyv., okres Nový Jičín): Na 25. a 26. 4. 1997 připravili v Kulturním domě v Kopřivnici 11. ročník přehlídky netradičního divadla Kopřiva 97. (Svoboda-Severomoravský deník, 24.04.1997)

LEDEČ NAD SÁZAVOU (6380 obyv., okres Havlíčkův Brod): Divadelní kroužek studentů ledečského gymnázia obnovil za spolupráce a pod vedením bývalých absolventek této školy (učitelky M. Knížkové, roz. Kubové a učitelky B. Neumannové, roz. Wolfové), dlouholetou tradici divadelní činnosti RNDr., PhDr. Eduarda Doubka. Nově založený soubor se představil veřejnosti 25. června 1997 v sále gymnázia. Studenti předvedli ukázkou ze Soudníček od Františka Němce. O jejich úspěšném vystoupení informovaly veřejnost Leděcké noviny č. 7/1972. (BN)

LUŽE, VÝCHODNÍ ČECHY (Okres Chrudim): Dramatický kroužek Jaroslav v Luži na Chrudimsku společně se Střediskem amatérské kultury Impuls v Hradci Králové a pod záštitou Obecního úřadu v Luži uspořádal ve dnech 26. 4. až 9. 5. 1997 v obci 2. regionální divadelní přehlídku amatérských souborů. (Lužský zpravodaj, č. 5, 1997)

MNICHOVO HRADIŠTĚ (8000 obyv., okres Mladá Boleslav): V zámeckém parku v Mnichově Hradišti se realizoval až do 28. 6. 1997 zajímavý projekt švýcarského divadelního souboru Les Montreux d'Images za finanční podpory nadace Pro Helyetia a ministerstva kultury. Projekt je součástí Zámeckého kulturního léta, v předsta-

vení hrají představitelé odlišných kultur. Členové divadla vyučují také technikám, používaným v jejich představeních, např. tradičních indických tanců, moderního a klasického tance, technikám neevropských hudebních nástrojů, magické kresby z Nepálu aj., zajímají se o různé kultury, etnické minority a národy. (Boleslavský deník, 25.06.1997)

NAPAJEDLA, MORAVA (Okres Zlín): Nejstarší moravská přehlídka ochotnických souborů v Napajedlích na Zlínsku vstoupila 19. 4. 1997 do 40. ročníku. V týdenním programu se představily Blanské divadlo z Blanska, Nezávislá scéna Kroměříž, soubor Masarykova gymnázia ve Vsetíně, Dostavnik Přerov a další. Na přehlídce zvané Moravský Hronov vystoupilo za 40 let trvání 35 souborů s 285 inscenacemi, které zhlédlo na 60 tis. diváků. (Tydeník Kroměřížska, č. 13, 1997)

NOVÝ JIČÍN (29 tis. obyv.): V Kamenném divadle na Skalce v Novém Jičíně připravili na 13. 6. 1997 Divadelní dny v lese - první ročník divadelní přehlídky. Uspořádalo ji MKS, které pozvalo 5 amatérských divadelních souborů a pokusilo se tak navázat na divadelní tradici, přerušenu před 44 lety. (Region-Nový Jičín, č. 23, 1997)

OPAVA (64 tis. obyv.): Beseda, věnovanou historii i současnosti Loutkového divadla v Opavě, které má dlouhou a bohatou tradici, připravila na 28. 5. 1997 vlastivědná vzdělávací společnost Stará Opava. Výklad zajistili pracovníci divadelního oddělení Slezského zemského muzea. (Svoboda-Slezský deník, 28.05.1997)

OPAVA (64 tis. obyv.): Dům dětí a mládeže v Opavě pořádal 10. a 20. 6. 1997 přehlídku dětských divadelních souborů. (Svoboda-Slezský deník, 28.05.1997)

OTROKOVICE, BŘECLAV, ČR: Na programu 28. ročníku festivalového setkání gymnázií v Otrokovicích na Zlínsku se 2. 5. 1997 podílelo 18 pěveckých, 6 recitačních, 5 folklorních a vokálně-instrumentálních souborů z 21 gymnázií ČR. První ročník soutěžní přehlídky Divácká múza 97, určený středním školám a učilištím v okrese Břeclav v oboru umělecký přednes a malé jevištní formy, se konal 15. 5. 1997. (Hustopečské listy, č. 6, 1997)

PRAHA: Celkem 21 souborů ze 16 zemí (např. Norska, Japonska, Finska, Tchaj-wanu, Rumunska, Litvy, Ruska) se zúčastnilo 1. ročníku festivalu loutkových divadel, který na 1. - 7. 6. 1997 připravil Mezinárodní institut loutkářského umění v Praze. V rámci akce se uskutečnilo na 40 představení. Mezinárodní institut, který zahájil svou činnost na jaře 1997, otevřel při této příležitosti v gotických sklepeních objektu muzeum s expozicí českých, evropských, asijských, afrických a amerických loutek. (Denní Telegraf, 24.05.1997)

PRAHA: Již 6. ročník divadelního festivalu Mezi ploty v areálu Psychiatrické léčebny v Praze-Bohnicích byl připraven na 24. a 25. 5. 1997. Do programu byla zařazena vystoupení několika desítek profesionálních i amatérských divadelních souborů, hudebních skupin, písničkářů a výtvarníků. Vedle toho organizátoři zajistili také prezentaci divadelních a hudebních souborů zdravotně postižených, kteří obvykle vystupují pouze pro podobně handicapované lidi. V rámci festivalu Mezi ploty dostávají možnost předvést se vedle souborů jako HaDivadlo, Husa na provázku či Sklep běžnému publiku a konfrontovat své schopnosti s profesionály. Festival byl připraven díky podpoře MK ČR a pražského magistrátu. Vedle pořádajícího Sdružení Nedomysleno má na jeho realizaci velký podíl i Psychiatrická léčebna. Kultura vnáší do jejich prostor jinou atmosféru a v některých případech má i terapeutické účinky. (Denní telegraf, 23.05.1997)

PRAHA 9: Osvětová beseda v Praze 9-Horních Počernicích připravila na 23. 5. - 15. 6. 1997 divadelní festival, který uvedl 8 představení - vesměs pohádek a komedií v provedení amatérských souborů. Již 27. ročník této akce

se konal v přírodním divadle, které tu právě před 27 lety vybudovali rodiče pro své děti ve školní zahradě. (MF Dnes, 24.05.1997)

PRAHA 9: V zahradě Pavana v historickém centru starého Proseka v Praze 9 se ve dnech 26. - 29. 5. 1997 konal 5. ročník Proseckého máje - přehlídky především mladých amatérských zpěváků, hudebníků, divadelníků a tanečníků, kteří působí v této části metropole. Do programu, jehož cílem je obohatit volný čas obyvatel sídlištní zástavby, byla také zařazena přehlídka recitačních pásem dětí mateřských škol a prezentace vítězů recitačních soutěží základních a středních škol. (MF Dnes, 27.05.1997)

PRAHA 10: V rámci oslav 95. povýšení Vršovic na město uvedl ochotnický soubor Plkoň v kapli kostela sv. Václava v Praze 10-Vršovicích komorní veselohru Ladislava Stroupežnického Zvíkovský rarášek. Ve hře se představili mladí nadšenci vršovické farnosti, kteří spolu hrají již od r. 1994. (Praha 10, č. 11, 1997)

PŘÍBRAM (37 tis. obyv.): Na zámku Cervení Hrádek u Příbrami připravili na 2 víkendy června 1997 přehlídku pleněrového divadla Corral. Účast přislíbily soubory z Ostrova nad Ohří, Prahy, Sedlčan, Pečok aj. (Příbramský deník, 24.05.1997)

STŘÍBRO (9000 obyv., okres Tachov): Ve Stříbře probíhala 8. až 17. 6. 1997 přehlídka ochotnických divadelních souborů. (Tachovský deník, 09.06.1997)

TEPLICE (53 tis. obyv.): Dne 30. 5. 1997 byl zahájen 4. teplický FOLKMEN - třídenní festival hudby a divadla, pořádaný agenturami Tamam a Skromnota na teplickém hrade Doubravka. K účasti byly pozvány amatérské i profesionální soubory. (Deník Směr, 30.05.1997)

TĚŠKOVICE (Okres Opava): Dne 24. 5. 1997 si amatérský divadelní soubor v Těškoviciích na Opavsku, který pracuje pod hlavičkou místního Sboru dobrovolných hasičů, připomněl 100. výročí ochotnického divadla v obci. Toto představení zároveň slavnostně ukončilo 42. Těškovické jaro, jak je od r. 1954 nazývána přehlídka divadelních souborů z blízkého i vzdálenějšího okolí. Těškovický soubor má 40 členů a dalších 30 členů souboru dětského. V této obci s 900 obyvateli zřejmě není jediný dům, v němž by někdo v rámci stoleté tradice nehrál divadlo. (ZN, 26.05.1997)

TŘEBOŇ (9000 obyv., okres Jindřichův Hradec): Informační a kulturní středisko města Třeboně a treboňští loutkáři připravili ve výstavní síni Pod věží výstavu Loutky a rodinná loutková divadélka. Otevřena byla od 15. 6. do 27. 7. 1997. (MS)

VIMPERK (8000 obyv., okres Prachatice): V Muzeu Správy národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava na zámku ve Vimperku byla začátkem června 1997 otevřena výstava nazvaná České loutkové divadlo. Představuje exponáty zapůjčené z Muzea loutkářských kultur v Chrudimi. Expozice bude přístupná do 7. 9. (Listy Prachaticka, 19.06.1997)

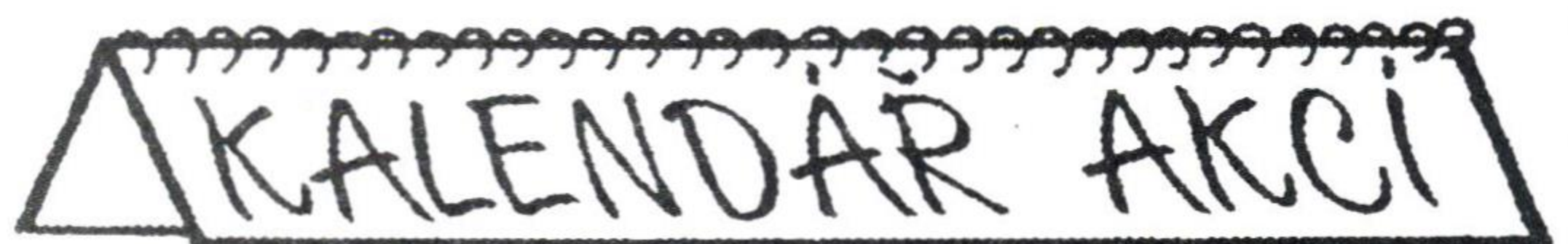
VYŠKOV (23 tis. obyv.): Začátkem dubna 1997 se ve Vyškově uskutečnil tradiční 6. ročník armádního soutěžního festivalu. Oproti předchozím ročníkům byl o akci velký zájem ze strany veřejnosti. Soutěž probíhala v kategorii zábavné pořady, umělecký přednes, sólový zpěv, rockové skupiny, divadlo, folklór. (Vyškovské noviny, č. 15, 1997)

VYŠKOV (23 tis. obyv.): Občanské sdružení Thalia a amatérské divadélko Netrdlo uspořádaly 2. - 4. 5. 1997 ve Vyškově minifestival amatérských divadel TRDLOVINY 97. Jde o jakýsi zkušební nultý ročník, který může založit tradici. Součástí přehlídky byla i divadelní dílna a kurzy odborných lektorů z divadelních škol v Brně a v Olomouci, zaměřené na výuku dramatické výchovy a hereckých technik. (Vyškovské noviny, 25.04.1997)

VYŠKOV (23 tis. obyv.): Občanské sdružení Thalia ve spolupráci s Městským kulturním střediskem ve Vyškově připravilo na 2. - 12. 7. 1997 jako každoročně letní školu dramatické výchovy. Cílem tohoto soustředění mladých divadelníků je také rozvoj fantazie a schopnosti improvizovat a komunikovat bez zábran formou dramatické hry. Všeobecnou dramatickou výchovu, základy herecké formy pantomimy, tance, scének a zpěvu si vzali na starost členové vyškovských amatérských divadélek NETRDLA a D.U.D. (Vyškovské noviny, č. 16, 1997)

ZNOJMO (37 tis. obyv.): Na ZŠ Loucká ve Znojmě zahájilo činnost loutkové divadlo. Loutky už byly na škole dříve, hrálo se s nimi v rámci literární a rodinné výchovy. Poté byly nakoupeny nové a bylo tu nalezeno kompletní loutkové divadlo s historickými kulisami a se souborem textů her, vydaných před téměř 50 lety. Projekt na dramatickou učebnu na školském úřadě sice neprošel, ale přesto se tu divadlo začalo hrát. (Rovnost-Jihomoravský deník, 19.05.1997)

ŽELETAVA (Okres Třebíč): Místní lidová knihovna v Želetavě na Třebíčsku vydala brožuru o asi stoleté historii místního ochotnického divadla, ve které bylo uvedeno zhruba 250 her. Do Želetavy zajížděly kočovné herecké společnosti i z jiných míst, např. z Moravských Budějovic, z Třebíče aj. Nejmladší želetavská generace se věnuje loutkovému divadlu. (Horácké noviny, 25.04.1997)

ZÁŘÍ - ŘÍJEN

12. - 14. a

19. - 21. 9.

FEMAD LIBICE NAD CIDLINOU

- festival a dílna divadla pro děti

Uzávěrka národní přehlídky seniorského divadla

15. 9.

27. - 28. 9.

Inspirace '97 - Letohrad

- východočeská regionální přehlídka

10. - 12. 10.

Národní přehlídka scénického tance Tanec, tanec... v Ústí nad Orlicí

11. - 18. 10.

KRAKONOŠOV DIVADELNÍ PODZIM - národní přehlídka venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou

11. - 18. 10.

Kurs praktické režie ve Vysokém n. Jiz.

12. - 18. 10.

Seminář Klubu režisérů SČDO při KDP ve Vysokém n. Jiz.

23. - 26. 10.

Nahlížení '97 - Bechyně, 10. celostátní dílna mladých divadelních, loutkářských a recitačních souborů

24. - 28. 10.

Živé divadlo - Brno, Lažánky - divadelní dílna směřující ke kořenům divadelní tvorby

31. 10.

Uzávěrka Faustování